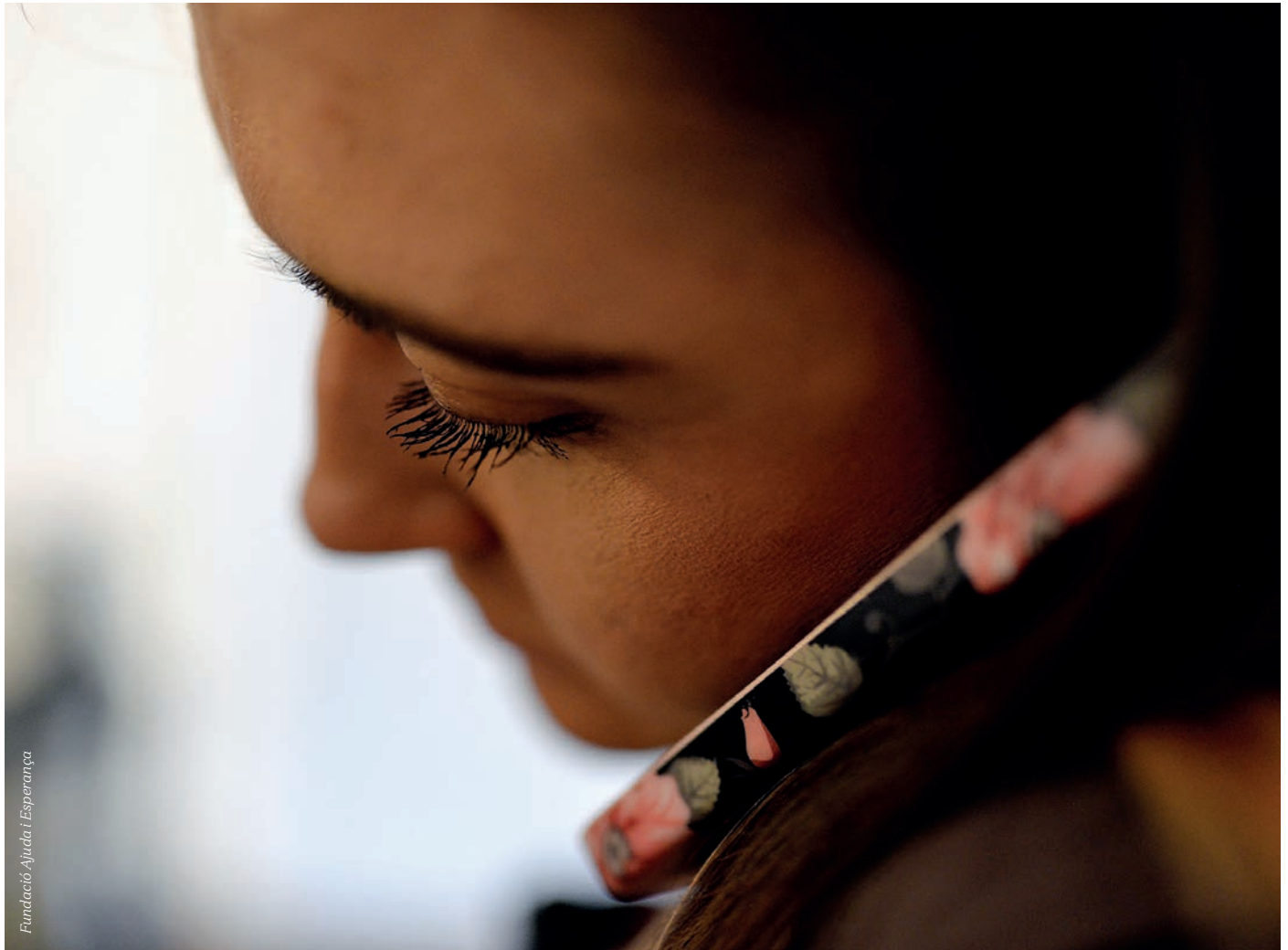




Catalunya Cristiana



Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLIV | NÚM. 2292
2,90€ | 10 SETEMBRE 2023



Fundació Ajuda i Esperança

Escoltar per ajudar a guarir

El Telèfon de Prevenció del Suïcidi, de la Fundació Ajuda i Esperança, ha atès al llarg dels dos primers anys de funcionament 12.870 trucades

P 5, 8-12

Descobrim la
col·lecció de
ceràmiques dels
Museus Vaticans



Catalunya Cristiana



Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de:



Amb el suport de:



Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef
Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Xavier Abel, Eloi Aran, Pilarín Bayés, Pilar Casals, Josep Casellas, Ramon Corts, Montserrat Domingo, Carme Escales, Juanjo Fernández, Núria Ferret, Bernat Folcà, Tica Font, Alfons Gea, Josep Maria Martí Bonet, Ignasi Miranda, Viçni Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Josep Teixidó, Lluç Torcal
Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat
administracio@catalunyacristiana.cat
publicitat@catalunyacristiana.cat
subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque
i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat),
Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El
Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES

Dipòsit Legal B 14.387/79

ISSN català: 2938-2238
ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels
nostres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari

Sumari

04
La setmana

05
Editorial

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

26
L'entrevista

30
Carta dominical

32
Bíblia

34
Litúrgia

36
Espai lectors

38
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

Les memòries de Lluís Bonet i Armengol



PÀGINA 18-19

Jornades de Teologia del bisbat d'Urgell



PÀGINA 20-21



PÀGINA 38-39

Exposició sobre Picasso al museu de
Montserrat



PÀGINA 47

Goretti Pomé, artista i professora

La setmana en tuits

GUILLEM PURSALS

@GPURSALS

31/08/2023

Polític

La visita papal a Mongòlia serà un viatge transcendental per a la diplomàcia de la Santa Seu, i per a la missió pastoral de l'Església. Moltes ganes de fer-ne seguiment

XAVIER ROCA BAS

@XROCABAS

30/08/2023

Delegat de l'Oficina de Comunicació del bisbat de Girona

Reunions que han passat de presencials a telemàtiques. D'acord, tot i que menys de les que es preveien. Però atenció: a partir d'ara la IA podrà substituir la mateixa persona... De veritat això és progrés?

EVA FERNÁNDEZ

@EVAENLARADIO

30/08/2023

Corresponsal de la Cope al Vaticà

El Papa publicarà la segona part de *Laudato Si* el 4 d'octubre, festa de Sant Francesc d'Assís. Ho ha confirmat durant l'Audiència: «Cal posar fi a la forassenyada guerra contra la casa comuna.»

XISKYA VALLADARES

@XISKYA

30/08/2023

Religiosa de Puresa de Maria

Segons l'Informe Llibertat Religiosa al Món 2023, el 62,5% de la població mundial viu en països amb violacions greus o molt greus a la llibertat religiosa

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Neix Ànima Estel

Es posa en marxa, aquest dilluns 11 de setembre, un nou canal en línia de Ràdio Estel, el primer i únic del món dedicat íntegrament a temàtica religiosa i social. Amb el nom d'Ànima Estel, ofereix una variada programació les 24 hores del dia, amb música, litúrgia, es tones sobre la vida de l'Església i emissions històriques, entre elles *Amb llum pròpia* (entrevistes personals conduïdes per Joan Armengol), *Mar de claror* (magazín sobre catequesi i evangelització presentat per la difunta Rosa Deulofeu), *Missatge en una ampolla* (música d'inspiració cristiana amb reflexions de Miquel Albert Soler i David Ciscar) i *La cantata del diumenge* (de Josep Miquel Serra amb música de Bach des del calendari litúrgic).

També s'ofereixen Laudes i Vespres des de Montserrat, el Rosari, comentaris diaris de l'evangeli, el programa d'actualitat *Sense distància* (en horari diferent del de la FM) i *Conexiones*, un nou espai sobre comunitats cristianes. Ànima Estel vol comunicar la nostra essència a través del web radioestel.cat i de l'aplicació Ràdio Estel Oficial.

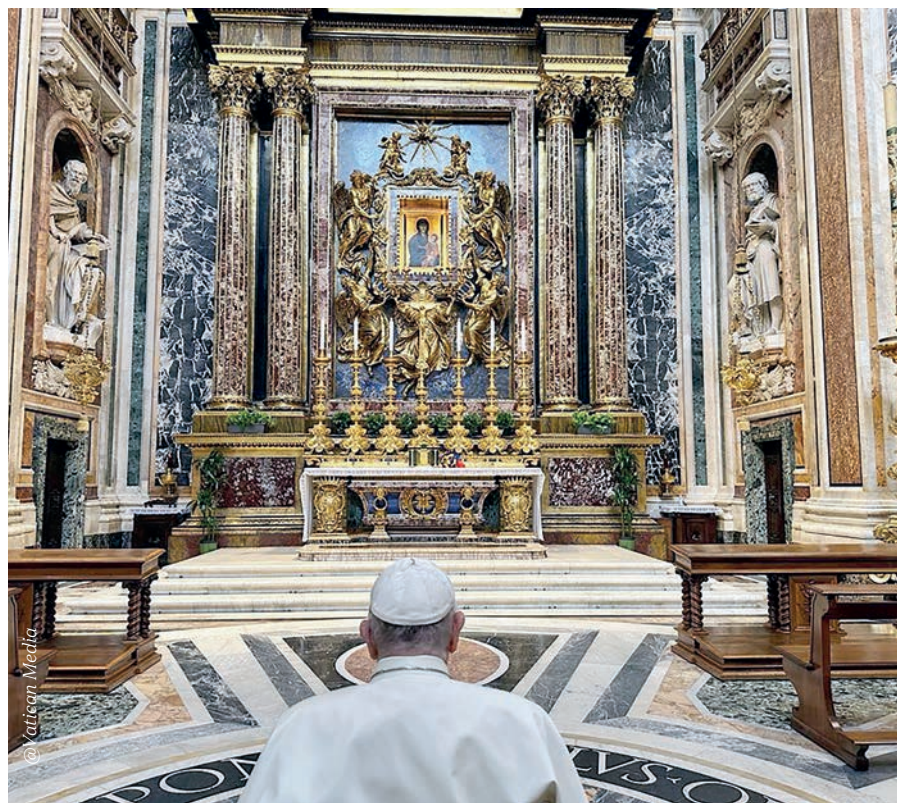
L'efemèride de la setmana

11 de setembre del 1714: la caiguda de Barcelona marca l'origen de la Diada Nacional de Catalunya



Zoom

MACIÀ GRAU



Com sempre fa abans d'emprendre un viatge apostòlic, el papa Francesc ha pregat a la capella de la basílica de Santa Maria la Major del Vaticà per preparar la visita a Mongòlia. Es tracta del 43è viatge del seu pontificat, que arriba poques setmanes després de la seva participació a la JMJ de Lisboa. Als seus 86 anys (en farà 87 al desembre), Francesc és el pontífex de més edat que viatja a l'estranger. Fins ara, aquest títol l'ostentava Benet XVI, que va visitar el Líban el setembre del 2012, quan tenia 85 anys.



Expressar el malestar ajuda a guarir-lo

Des del 2003, cada 10 de setembre, l'Associació Internacional per a la Prevenció del Suïcidi, en col·laboració amb l'Organització Mundial de la Salut (OMS), promou el Dia Mundial per a la Prevenció del Suïcidi. Cada any se suïciden prop de 700.000 persones i moltes més ho intenten. El lema per al trienni 2021-2023 és «Crear esperança a través de l'acció».

Dins de les recomanacions de l'OMS per a la prevenció del suïcidi hi ha la de comptar amb un servei d'atenció telefònic específic. Per això, la Generalitat de Catalunya va posar en marxa, el 20 de juny del 2022, un servei especialitzat en l'atenció telefònica a través del 061.

Dos anys abans, l'agost del 2020, la Fundació Ajuda i Esperança, gràcies a un conveni amb l'Ajuntament de Barcelona, va activar el Telèfon de Prevenció del Suïcidi, un servei d'atenció 24/7 confidencial i pioner a tot l'Estat. Pren la torxa de l'històric Telèfon de l'Esperança, que continua molt amatent a la gent que es troba sola. Al llarg dels primers dos anys, el telèfon 900 925 555 ha atès 12.870 trucades de persones amb conducta suïcida o amistats, familiars o persones del seu entorn, i ha intervingut activament en el rescat de 245 persones.

Pensant en els joves, des de fa un any també funciona el Xat de Suport Emocional per a Joves (679 33 33 63), que ja ha atès 672 converses, en la seva gran majoria noies (71,78%).

Com expliquen els experts, aquest servei d'escolta i d'atenció fa de contenció d'un malestar emocional que moltes vegades les persones no saben com, on ni amb qui expressar o canalitzar. D'una banda, ens cal desenvolupar aptituds socioemocionals per a la vida. De l'altra, tenir espais, moments i persones per expressar el nostre malestar. Expressar el malestar ajuda a guarir-lo, alhora que parlar del suïcidi fa que a poc a poc vagi deixant de ser un tabú.

«Si Déu, que és Pare, es compadeix dels pobres, la pobresa més gran és la malaltia, i la més difícil és la ventafocs de les malalties, la mental», exposa Mn. Alfons Gea, rector de Sant Vicenç de Jonqueres, psicopedagog i terapeuta. Des de la seva experiència acompanyant en el dol, Gea explica que «quan la persona se sent acompanyada i desculpabilitzada, el 50% de la teràpia està feta. En realitat, no ha de ser gaire diferent de la tasca d'estimar. Quan estimes la persona, en guareixes les ferides i estàs al seu costat».

CONTRAPUNT

«Caritas Christi Urget Nos»



MONTSERRAT DOMINGO

Eremita de Sant Joan del Codolar
(Cornudella de Montsant)



El lema de Càritas d'aquest any «Tu hi tens molt a veure. Ets oportunitat. Ets esperança» em va recordar sant Vicenç de Paül quan fa més de 300 anys va enviar les Filles de la Caritat a socórrer els indigents del carrer, els presoners a galeres, malalts, famolencs... Una època molt diferent de la nostra, però amb una realitat semblant de desigualtats, injustícies... Els digué: «Vosaltres heu d'estar disposades sempre per servir tots en qualsevol necessitat.» Càritas em dona l'oportunitat de viure-ho, en diferents programes, a la meua mesura.

És clar que hi tinc molt a veure, encara que visqui sola i més o menys allunyada de la població. Petites coses. No em compro roba, perquè els amics me'n duen, i al mateix temps la que no necessito, o no em va bé, la dono a Càritas, que fan el treball de deixar-la a punt, i

endreçada, per a qui li faci servei. És una cadena de col·laboració. El que han compartit amb mi no es perd, arriba a d'altres amb poc esforç de part meua, i amb l'estimació de tots.

Sí, soc oportunitat, no puc viure indiferent, despistada, distreta, sinó que sempre he d'estar a punt, amb el cor amatent a estimar, amb l'esperit de la caritat de Crist, que és l'evangeli, i que ens impulsa per no passar de llarg del que veuen els nostres ulls, «Tinc fam, estic malalt, visc al carrer, soc emigrant...» i, també descobrir més enllà del que veiem, que per vergonya, incapacitat, por, o també per ignorància, resten amagats, fan mal i cal alliberar.

Davant d'aquest món nostre, complex, amb situacions límit, problemes de molts tipus, Ell m'empeny a actuar de veritat amb res-

ponsabilitat, sense discriminació, tant en ajudes econòmiques, com en diferents serveis per petits que siguin, ja que són moltes les necessitats que ens envolten.

Com a creient que soc, la pregària sempre per a tots, quan dic tots, vull dir tots, els d'aquí i els d'allà, els qui necessiten ajuda i els qui l'ofereixen; i com que soc limitada, crec que arribarà a qui en tingui necessitat, en esperança d'un viure millor.

Podem, hauríem de, col·laborar amb Càritas i altres entitats.

Agraïment infinit.

No puc viure indiferent, despistada, distreta, sinó amb el cor amatent a estimar

ALFONS GEA

Rector de Sant Vicenç de Jonqueres de Sabadell



A l'hora de fer vacances ens podem apuntar a l'estil gurmè o al massificat. Consumir és acumular com més imatges millor. Si es visita un lloc, es tracta de fotografiar tot allò espectacular i ressenyable, d'arribar al màxim de racons de l'entorn, de pujar a totes les atraccions, d'explorar al màxim la nit.

Les vacances gurmè es basen en la selecció, és a dir, a prescindir de veure-ho i fotografiar-ho tot, per exhibir-ho posteriorment. La vista, l'oïda, l'olfacte i l'ànima són més importants que el mòbil.

Un místic franciscà dels nostres dies em va mostrar aquest mètode. Va arribar a Barcelona per fer unes conferències i em va demanar si el podia acompanyar al Museu d'Art de Catalunya. Jo estava preocupat perquè només tindríem tres hores.

PUNT DE VISTA

Vacances gurmè

Arribats al museu, ell anava com despistat, fins que arribem a una sala del romànic. Quan va arribar a la sala on s'exposava el frontal d'altar d'Avià, em va demanar de quedar-se el matí en aquella sala. Jo li vaig insistir perquè veiéssim les pintures més importants que estaven ubicades a les sales contigües. Em va mirar amb cara estranyada. Jo vaig seguir pel meu compte la visita i vaig tornar per tornar junts al convent. Em va comentar que en una visita futura li agradaria tenir més temps per continuar contemplant l'obra. Em va ense-

Les vacances gurmè es basen en la selecció, és a dir, a prescindir de veure-ho i fotografiar-ho tot

nyar a descobrir tresors i a renunciar a la quantitat.

Que diferent dels pelegrins a Terra Santa, que es fan fotos posant somrient davant de la creu de la basílica del Calvari. Poden presumir d'haver-hi estat i exhibir a qui es presti el seu trofeu, les seves fotografies, però ni de bon tros s'han acostat a l'experiència d'amor més gran del món, el sacrifici del Fill de Déu fet home.

Jesús ens convida a descobrir els tresors de la vida: la fe i la pregària, les persones, la bondat, la natura, tot el que ens remet a Déu, el gran tresor. Cal tenir una mirada contemplativa per això, cal renunciar a posseir quantitats, seguretats, sensacions passatgeres i tot allò que ens satisfà transitòriament però que no dona sentit a la vida, vendre-ho tot per comprar la perla amagada.

Una celebració en clau sinodal

CARDENAL JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Arquebisbe de Barcelona



Demà s'escau la Diada de Catalunya, una celebració civil, però que també pot ser un moment oportú perquè els catòlics recordem els nostres deures amb la societat en què vivim i així col·laborem en el bé comú. Celebrarem aquesta Diada amb l'horitzó de la propera reunió de l'Assemblea General Ordinària del Sínode de Bisbes que tindrà lloc a Roma del 4 al 29 d'octubre de 2023.

Ja han passat gairebé dos anys des que el papa Francesc va convocar tota l'Església en Sínode el 10 d'octubre de 2021. En primer lloc, a les Esglésies locals de tot el món es va dur a terme una consulta general a tot el Poble de Déu, a partir d'una pregunta bàsica: «Com es realitza avui, a diversos nivells (des del local a l'universal), aquest "caminar junts" que permet a l'Església anunciar l'Evangeli, d'acord amb la missió que li va ser confiada; i quins passos ens convida a fer l'Esperit per créixer com a Església sinodal?»

A partir de tota aquesta ingent labor de consulta mundial, ara fa uns mesos es va publicar el document de treball —*Instrumentum laboris*, en llatí— amb el qual es vol articular la feina que es durà a terme a les reunions de l'Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes. Aquest document conté un ampli recull de propostes per a la reflexió i l'escolta mútua sota el guiatge de l'Esperit Sant.

L'Església catòlica s'ha posat en moviment, sumant-hi a tothom, fidel a la missió que li ha confiat Nostre Senyor Jesucrist. El camí recorregut fins avui ha permès identificar i compartir les peculiaritats de les situacions que viu

l'Església en les diverses regions del món. Aquest camí ens ajuda a respectar i estimar la diferència, i a apreciar en tot moment el molt que ens uneix.

Justament, la Diada de Catalunya és una jornada festiva i una bona oportunitat per compartir i posar en pràctica l'esperit de comunió, escolta i treball en equip del Sínode. És una jornada ideal perquè tots hi participem en comunió i fraternitat, és una festa en què sortim al carrer per gaudir l'alegria de compartir una història, una cultura i unes tradicions. És una trobada cordial i familiar. Trobar-nos entre nosaltres és trobar el Senyor enmig nostre. La gran riquesa del poble català està en la seva unitat i no en la seva uniformitat, en la seva enriquidora diversitat. Catalunya és plural i diversa, precisament en aquesta diversitat rau la seva bellesa i força per tirar endavant.

Mentre esperem la celebració de la propera assemblea sinodal, us proposo pregar pel nostre poble, aquesta terra d'acollida que sempre ha estat alegre i treballadora. Preguem perquè els catalans no perdem mai la fe, ja que es troba en la nostra identitat més profunda. Confiem avui al Senyor la missió que tots tenim de treballar units pel bé comú.

Benvolguts germans i germanes, davant la Diada d'aquest any, us demano que en les celebracions eucarístiques d'aquest diumenge, complim el deure que ens recorda sant Pau de pregar pels nostres governants, a fi que puguem menar una vida tranquil·la i pacífica, amb tota pietat i honestat (cf. 1Tm 2,2). Bona Diada a tothom!

Esperança en línia

El Telèfon de Prevenció del Suïcidi ha atès al llarg dels dos primers anys de funcionament 12.870 trucades



La Fundació Ajuda i Esperança ofereix tres línies d'atenció basades en la confidencialitat.

SERGI GARCÍA
«El comú denominador de les persones que ens truquen és el malestar; el suïcidi és l'expressió d'aquest malestar»

«En determinats moments, la persona no necessita necessàriament una atenció sanitària, sinó un suport emocional»

La darrera estadística de l'INE sobre les causes de defuncions a Espanya posa en evidència una dada molt preocupant: les morts per suïcidi i lesions autoinfligides no únicament continuen augmentant, sinó que el 2022 van assolir el seu propi rècord. El suïcidi és la principal causa de mort no natural i la segona causa de mort entre la població jove (15-29 anys).

L'any passat es van produir un total de 4.097 morts per suïcidi, un 2,3% més que el 2021. Entre els menors de 20 anys se'n van comptabilitzar 84, davant de les 75 del 2021.

Però encara hi ha altres dades que són tant o més preocupants. Es calcula que per cada mort per suïcidi hi ha aproximadament unes 20 temptatives, cosa que ens situaria el 2022 en gairebé 82 mil temptatives. També que hi ha un 15-20% de morts més per suïcidi que s'acaben arxivant per altres motius. I, finalment, que una mort per suïcidi afecta 6 persones de l'entorn, que tindran una petjada que els marcarà de per vida.

És més, «augmenta per 7 el risc de suïcidi d'una persona propera, que d'algun manera l'incorpora en el repertori

conductual a l'hora de fer front a una adversitat de la vida», manifesta Sergi García, coordinador del servei de Prevenció del Suïcidi de la Fundació Ajuda i Esperança, «i d'adversitats, malauradament, la vida n'és plena».

Segons el Dr. Francisco Villar, psicòleg clínic i coordinador del programa d'atenció a la conducta suïcida del menor de l'Hospital de Sant Joan de Déu, «el suïcidi és el repte més important de la societat en termes d'anys absoluts de vida perduts, i d'anys de deteriorament de la qualitat de vida dels afectats a causa del patiment que acompanya els supervivents» (*Catalunya Cristiana* 10/10/2021).

Per tot plegat, no és estrany que el suïcidi sigui considerat un problema social i de salut pública, i que calgui la implicació de tots els agents —administracions, entitats i particulars— per fer-hi front. «La prevenció del suïcidi és cosa de tots, i tots ens hi hauríem de sentir interpel·lats», manifesta el Dr. Villar.

Acollir el malestar

L'agost passat va fer tres anys de la posada en funcionament del Telèfon de Prevenció del Suïcidi, que gestiona la Fundació Ajuda i Esperança gràcies a un conveni amb l'Ajuntament de Barcelona. Un servei d'atenció 24/7 confidencial i pioner a tot l'Estat. Al llarg dels dos primers anys, el telèfon 900 925 555 ha atès 12.870 trucades de persones amb conducta suïcida o amistats, familiars o persones del seu entorn, i ha intervingut activament en el rescat de 245 persones.

«El comú denominador de les persones que ens truquen és el malestar; el suïcidi és l'expressió d'aquest malestar», comenta Sergi García. Un malestar que ha augmentat notablement a partir de la pandèmia i que té dues derivades molt concretes: les autolesions i els trastorns de conducta alimentària. «Són els dos fenòmens que més han incrementat arran de la pandèmia, sobretot i especialment en la població jove», exposa. I afegeix: «Hi ha un problema molt gran de soledat no volguda, no únicament en les persones grans, sinó també en els joves.»

Per a l'Organització Mundial de la Salut (OMS), i per extensió per a tots els serveis de salut, la prevenció del suïcidi és una prioritat. Per això, l'OMS recomana que hi hagi un telèfon específic, perquè l'expressió és un mecanisme de regulació emocional.



L'any passat es van produir un total de 4.097 morts per suïcidi, un 2,3% més que el 2021.

Tal com remarca Sergi García, «un dels principals valors del Tel·lèfon de Prevenció del Suïcidi és el de la immediatesa, perquè fa de contenció emocional en una situació de crisi o de desbordament. Si no existís aquest servei, moltes de les persones que ens truquen acabarien a urgències, saturant encara més els serveis públics de salut. En determinats moments, la persona no necessita necessàriament una atenció sanitària, sinó un suport emocional per aconseguir transitar una situació de crisi».

Pensant en els joves, des de fa un any també funciona el Xat de Suport Emocional per a Joves (679 333 363), que ja ha atès 672 converses, en la seva gran majoria noies i dones, que constitueixen un 71,78% de les persones ateses. Cal destacar que dos terços dels atesos encara viuen a la llar familiar, amb els seus progenitors o tutors adults i que, malgrat aquesta situació, no poden expressar les seves inquietuds, pors o males-tars en el seu entorn.

Pel que fa a les problemàtiques ateses, entre els majors d'edat es reparteixen entre un 33% de pro-

blemes de salut mental i un 30% de problemes relacionals. Altres problemàtiques són l'ansietat (13,33%), seguida de les addiccions, les ideacions suïcides i el dol (amb un 6% cadascuna).

Aquest projecte, també en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona, s'adreça a persones entre 14 i 25 anys i fa servir el WhatsApp com a canal de comunicació. El servei respon a dues característiques dels joves. D'una banda, la dificultat de demanar ajuda en qüestions de tipus emocional. De l'altra, «l'al·lèrgia» a les trucades de tel·lèfon.

«Tenint en compte aquestes dues peculiaritats —exposa Sergi García—, vam desenvolupar un servei amb una via de comunicació que ens permet apropar-nos als joves i identificar situacions de risc no només de la conducta suïcida sinó també altres problemàtiques que habitualment són de tipus relacional, per poder oferir-los ajuda i orientar-los a recursos comunitaris que ja existeixen però que de vegades desconeixen.»

I així com per parlar per tel·lèfon necessites un cert espai de



Més de 400 voluntaris

La Fundació Ajuda i Esperança compta amb el suport imprescindible d'un equip de 10 professionals i prop de 400 voluntaris preparats específicament per dur a terme aquesta tasca, com el Xavier Escarrà, que porta nou anys de voluntari: «La nostra feina com a voluntaris és connectar amb el patiment però sense perdre la nostra identitat. Hem de ser capaços d'acollir tothom amb els braços oberts.»

«Intentem propiciar, crear, afavorir un espai en el qual les persones, ja sigui telefònicament o via xat, trobin el caliu necessari per poder obrir-se», explica Xavier Escarrà, que actualment és voluntari del Xat de Suport Emocional per a Joves. «El vincle que es crea fa que la persona sigui permeable a l'orientació, és a dir, que després de parlar amb nosaltres s'obri a fer-ho amb els pares, el metge, el psicòleg, cadascú d'acord amb les seves circumstàncies.»

En relació amb els joves, la clau, segons Xavier Escarrà, «és escoltar per entendre i no per respondre». «És important oferir als joves un espai on puguin expressar allò que vulguin, les seves inquietuds i preocupacions, sense haver de rebre un feedback de correcció per part dels adults», afegeix Sergi García.

Queda clar, com diu, que «tots podem ajudar en la prevenció del suïcidi, no únicament els professionals». Per això, el coordinador del servei de Prevenció del Suïcidi de la Fundació Ajuda i Esperança fa una crida a nous voluntaris.

I explica: «Som testimonis privilegiats del malestar d'una persona que ens obre la finestra de la seva intimitat, que de vegades no s'atreveix a compartir amb el seu metge, psicòleg o fins i tot la seva parella. En aquest procés d'escolta es genera un vincle que no només impacta en la persona usuària sinó també en la voluntària, i és un impacte transformador positiu, perquè el contacte humà genuí nodreix totes les persones.»

Actualment els voluntaris compten amb una centraleta digital, de manera que es pot fer atenció telefònica o xat des de qualsevol lloc. El primer banc de proves per a tot voluntari és el Telèfon de l'Es-

XAVIER ESCARRÀ
«Intentem propiciar un espai en el qual les persones, ja sigui telefònicament o via xat, trobin el caliu necessari per obrir-se»

«La trucada més crítica és la d'una persona que ja ha decidit que no pertany en aquest món i que ens truca en una mena de comiat»

privacitat, el WhatsApp és un servei que tothom té accessible. «La missatgeria instantània permet a la persona que ens contacta poder parlar de qüestions privades i íntimes en un espai públic.»

El Telèfon de Prevenció del Suïcidi i el Xat de Suport Emocional per a Joves se sumen al servei de gà del Telèfon de l'Esperança, que es va crear el 19 de març del 1969 a Barcelona de la mà de Mn. Miquel Àngel Terribas. Més endavant, el 1986, va néixer la Fundació canònica Ajuda i Esperança, impulsada per un grup de persones encapçalades per Mn. Agustí Viñas.

El Telèfon de l'Esperança (934 144 848) va atendre l'any 2022 34.149 trucades. De les dades que es deriven de l'anàlisi de les trucades, es detecta la consolidació d'aquest servei com a primer recurs per a la població adulta.

Del total de 43.149 trucades que es van atendre, un 71,30% corresponen a persones d'entre 35 i 65 anys. El 69% viuen soles. Per això, el Telèfon de l'Esperança és clau per donar resposta a la solitud i el malestar emocional.



Trobada formativa de voluntariat de la Fundació Ajuda i Esperança.

perança, on aprenen a desenvolupar competències comunicatives, emocionals i de saber acompanyar la persona sense aconsellar.

«La trucada més crítica que podem rebre és la d'una persona que ja ha decidit que no pertany en aquest món i que ens truca com en una mena de comiat», comparteix Xavier Escarrà.

Trencar el tabú

«S'ha de trencar el tabú i hem de poder parlar obertament d'aquest fenomen, que és molt més habitual del que ens imaginem», manifesta Sergi García. I afegeix que «hi ha estudis que apunten que gairebé el 50% de la població, en algun moment de la seva vida, té ideació suïcida».

«Quan vaig començar en l'acompanyament al dol la paraula *suïcida*

era molt tabú, mentre que ara s'ha anat normalitzant, cosa que també vol dir que, malauradament, és més comú del que sembla», afirma Mn. Alfons Gea, rector de Sant Vicenç de Jonqueres, psicopedagog i terapeuta.

Des de la seva experiència acompanyant en el dol familiars i amics de persones que s'han suïcidat, Gea explica que cal apropar-se a la persona sense cap prejudici per fer camí plegats: «Quan la persona se sent acompanyada i desculpabilitzada, el 50% de la teràpia està feta. L'altre 50% consisteix a aprendre a situar la persona que s'ha suïcidat en el seu context, a comprendre'n l'acció, i a viure sense ella. En realitat, no ha de ser gaire diferent de la tasca d'estimar. Quan estimes la persona, en guareixes les ferides i estàs al seu costat.»

«És un dol molt més complicat

perquè hi són presents el sentiment de culpa i l'estigma», reconeix Sergi García. De les persones ateses pel Telèfon de Prevenció del Suïcida, el 14% eren amics o familiars que estaven preocupats per una persona propera que havia expressat una ideació suïcida. Un 1% eren supervivents, és a dir, familiars o coneguts d'una persona que es va suïcidar.

Segons Xavier Escarrà, així com en els darrers vint anys les morts per accident de trànsit s'han reduït gairebé tres vegades gràcies a la implicació de tota la societat, amb el suïcida ha de passar el mateix.

«La persona no es vol matar, vol deixar de patir», conclou Sergi García. «La persona que es vol suïcidar està patint i necessita ajuda, i nosaltres hem d'estar, com a persones individuals i com a societat, disposats a ajudar.»

Aquesta setmana el Vaticà envia un nou carregament d'ajuda a Ucraïna, coneixem el nou germà català de Taizé, informem de les memòries de Mn. Lluís Bonet i ens apropem a les Jornades de Teologia d'Urgell

 **Vaticà**

Nou enviament d'ajuda des del Vaticà

La solidaritat del Papa, de Corea i dels sense sostre il·lumina l'esperança d'Ucraïna

FRA BERNAT FOLCRÀ

Monjo de Poblet

El cardenal Konrad Krajewski, l'encarregat de les obres de caritat del papa Francesc, ha anunciat l'enviament de dos camions amb aliments per a les víctimes de la guerra a Ucraïna, gràcies a una donació d'una empresa coreana i a la col·laboració dels sense sostre que viuen al dormitori del Pontífex.

Segons informa el Dicasteri per al Servei de la Caritat, es tracta d'un enviament d'ajuda de 300.000 racions de sopa liofilitzada, un aliment molt nutritiu que es pot preparar només amb aigua calenta, donat per una important companyia coreana al Vaticà.

Els aliments els han descarregat i traslladat al complex de la parròquia grecocatólica de Santa Sofia a Roma, des d'on aniran cap a Ucraïna, trenta persones sense llar que s'allotgen al dormitori de Francesc i que s'han ofert com a voluntàries per a aquesta iniciativa solidària.

El dormitori del Papa, anomenat oficialment *Dono di Misericordia* (Do de Misericòrdia), es troba a prop de la plaça de Sant Pere i té capacitat per a 34 persones.

Ofereix allotjament, sopar i esmorzar als sense sostre que ho sol·liciten, així com ajuda mèdica i espiritual.

El papa Francesc el va visitar el dia de la inauguració el 2015 i des de llavors ha tingut un gran impacte a la ciutat de Roma i entre les persones sense sostre, que hi han trobat un lloc on sentir-se acollits, respectats i estimats.

El cardenal Krajewski agraeix la solidaritat de les persones sense sostre per organitzar els enviaments d'aliments a les víctimes de la guerra a Ucraïna.

Amb aquest gest mostra la seva solidaritat amb els qui viuen en la



El cardenal Krajewski ha visitat diferents cops Ucraïna.

guerra, un exemple que ens inspira a tots.

El cardenal almoner del Papa explica que aquesta és l'operació número 107 que es fa des que va començar la guerra i que en els propers viatges al país també s'obrirà una casa a Lviv per a les vídues de la guerra i per a les mares amb fills, construïda amb l'ajuda d'altres organismes, però amb el paper principal del Sant Pare.

Segons l'ONU, 12 milions de persones a Ucraïna necessiten ajuda i protecció, mentre que més de quatre milions de refugiats ucraïnesos podrien necessitar protecció en els països veïns els propers mesos.

La violència ha interromput els subministraments i serveis essencials com l'aigua, l'electricitat, la salut i l'educació, i ha provocat la

En els propers viatges al país també s'obrirà una casa a Lviv per a les vídues de la guerra i per a les mares amb fills



CNS cortesia Església catòlica ucraïnesa

ESGLÉSIA EN SORTIDA

La pau encarnada

Aquest estiu ha aparegut Etiòpia als mitjans de comunicació arran d'un grup de 19 espanyols —9 d'ells, catalans— que van quedar atrapats pels enfrontaments armats al nord del país. Aquells dies jo també hi era, però al centre-sud, on també hi ha un conflicte que als mitjans no se'n parla, a la regió d'Oromia. Tant al nord com al sud, hi són presents les comunitats catòliques. A mi em van acollir els salesians, que hi tenen 14 comunitats i que alguns d'ells havien estat al nord aquells dies en unes ordenacions a Adigrat, on hi tenim des de fa 22 anys, per cert, el missioner català de Pallejà, Alfred Roca. Parlant amb alguns dels salesians del nord t'adones de la realitat «humana» de la guerra. I no dic inhumana, perquè la guerra i el mal semblen també pròpies lamentablement de la nostra condició. De la pitjor condició. Com podem ser tan cruels? Per què tant de mal? El mateix provincial salesià té família al nord, el seu poble destruït, família morta... i em descriu commocionat diverses escenes d'aquesta guerra que ara sembla pausada. Colpeix el testimoni dels religiosos del nord pel dolor de la guerra entre etiòps, i es pot tocar la tristesa com una capa fosca i, alhora, aquella petita flama que tots tenen de paraules sinceres, de reconciliació, tan difícils d'entendre si no és des de la fe. També se sentien trets a Meki i a Zway, al sud, mentre hi havia les vespres... i mentre pregàvem per la pau. Mai la pau havia estat tanta pau com en un context de conflicte; mai la pau es fa tan patent com en l'exercici d'aquells religiosos de reconciliar-se, fins i tot, amb els qui els havien posat a la presó. Com mou veure l'Evangeli practicat; el fa tan creïble quan s'encarna... el fa tan Vida... el fa tan Bé. No és d'aquest món perdonar de cor tot allò que crucifica.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

Professor d'Antropologia i consiliari a Blanquerna

destrucció d'infraestructures civils com llars, escoles i hospitals.

Els civils s'enfronten a riscos greus de seguretat, violacions de drets humans, mines terrestres i restes explosives de guerra. Molts han perdut els seus mitjans de vida i els estalvis, i pateixen traumes psicològics.

Amb el cor del Papa, la generositat de Corea i les mans de les persones sense sostre, dos camions d'esperança parteixen cap a Ucraïna, on la guerra ha deixat fam i dolor.

Són aliments que alleujaran el patiment dels qui més ho necessiten, gràcies a una aliança d'amor que traspasa fronteres i condicions.



Una trentena de persones sense sostre han participat en la iniciativa.

 **Taizé**

Jordi Grané ha entrat a la comunitat aquest estiu

Taizé ja compta amb quatre germans catalans

Pregària de Taizé celebrada l'any 2019 a la basílica de Santa Maria del Mar.



MACIÀ GRAU

GERMÀ BERNAT

«Quan algú està pensant en l'opció de venir a la comunitat, la primera cosa que li recomanem és que vingui per un temps com a voluntari»

«Em vaig sentir acollit per tots els germans, no només els catalans, i em van ajudar especialment els primers anys»

La comunitat de Taizé ja compta amb quatre germans catalans. L'últim d'entrar-hi ha estat Jordi Grané, que va ser acollit oficialment com a nou membre el 12 d'agost. Aquell mateix dia, el prior Alois Löser li va dedicar unes paraules en català davant tots els presents: «En el silenci del teu cor, Jesús et diu, no tinguis por, soc aquí.»

Nascut a Mataró el 1990, Grané ha treballat en el camp social, col·laborant amb les escoles salesianes i acompanyant infants de famílies en risc d'exclusió. Precisament, aquest desig d'ajudar els altres va ser el que el va portar a conèixer

Taizé, on el 2019 va fer-hi la seva primera estada com a voluntari, participant en la vida comunitària.

Allí és va trobar amb un altre dels membres provinents de Catalunya, el germà Bernat Soler. Ell és un dels encarregats de tractar i acollir els voluntaris que decideixen passar un període més llarg a Taizé, i va estar convivint amb el Jordi durant els primers mesos de la seva estada: «Ja ens coneixíem d'abans, i això em va ajudar a l'hora d'acompanyar-lo durant el seu procés de discerniment, ja que quan algú està pensant en l'opció de venir a la comunitat, la primera cosa que li recomanem és que vingui per un temps com a voluntari», diu el germà Bernat.

Un cas semblant al del germà Jordi el va viure el mateix germà Bernat, que abans d'entrar a Taizé ja coneixia un dels dos germans catalans que hi havia en aquell moment, el Pere. Com explica, l'acollida per part seva el va ajudar durant els primers anys, tot i que com reconeix, en el procés d'adaptació de qualsevol germà tothom hi té un paper molt important: «Em vaig sentir acollit per tots els germans, no només els catalans, i em van ajudar especialment els primers anys, en un període que és semblant al noviciat en l'àmbit catòlic.» Aquest procés és el que ara començarà a viure el Jordi com a nou membre de la comunitat, fins que a poc a poc comenci a participar en ministeris com el de l'acollida de joves.

El quart català que forma part de la comunitat de Taizé és el germà Cristí Savall, que va entrar-hi als anys setanta, tres anys més tard que el germà Pere. Des de fa 30 anys aproximadament, el germà Cristí viu en una fraternitat al Senegal. No obstant això, com recorda el germà Bernat, tot i que no conviski amb els altres membres de la comunitat, tots formen part de la mateixa família, que és Taizé.



Logo de la Trobada del Poble de Déu que tindrà lloc a Roma el 30 de setembre.



Jornada de pregària ecumènica per preparar el Sínode dels Bisbes

Després de la participació del prior Alois Löser al Sínode del 2021, aquest any la comunitat de Taizé ha anat més enllà i organitzarà una vetlla de pregària ecumènica en vigílies del Sínode dels Bisbes, en la qual participarà el papa Francesc, juntament amb altres responsables i representants d'esglésies cristianes d'arreu el món.

La gènesi d'aquesta proposta va començar el mateix 2021, durant la sessió inaugural del Sínode, quan el germà Alois, com a representant ecumènic, va proposar que abans de començar es fes una pregària, no només pels bisbes, sinó per tots els creients, tot el poble de Déu. A partir d'aquesta iniciativa, Francesc va demanar a Taizé que reflexionés al voltant d'aquesta pregària

i n'organitzés una de més gran prèvia al Sínode del 2023.

El resultat d'aquesta petició és la Trobada del Poble de Déu (*Together*) que tindrà lloc a Roma del 29 de setembre a l'1 d'octubre. Tot i que el punt culminant d'aquesta trobada serà la pregària ecumènica del 30 de setembre a la plaça de Sant Pere del Vaticà, com explica el germà Bernat, la comunitat ha preparat una autèntica experiència que durarà tot el cap de setmana. D'aquesta manera, els joves de 18 a 35 anys de totes les tradicions cristianes estan convidats a anar a Roma, on seran acollits per parròquies i comunitats de la Ciutat Eterna. «Volem aprofitar tots els lligams de Taizé per compartir-los amb els joves. Hem preparat un programa en el

qual participen diverses entitats d'Església i altres comunitats, com per exemple Sant'Egidio.»

Per als joves catòlics, aquest esdeveniment serà una manera de continuar amb la Jornada Mundial de Joventut de Lisboa, i d'aquesta manera tindran l'oportunitat de participar en la pregària de Taizé, que estarà oberta a tothom, i inclourà l'escolta de la Paraula de Déu, els tradicionals cants de la comunitat de Taizé, i el silenci, com a símbol de fraternitat, unitat i pau.

Tota la informació relacionada amb la Trobada del Poble de Déu es pot consultar a la pàgina web www.together2023.net. Les places per participar-hi com a voluntari encara estan obertes, només cal enviar un correu a volunteers@together2023.net.

Barcelona

L'antic rector de la parròquia de la Sagrada Família posa sobre paper la seva vida

Les memòries de Lluís Bonet i Armengol



Mn. Lluís Bonet signant la dedicatòria al llibre de memòries.

CARME ESCALES
Barcelona

L'any 2018, mossèn Lluís Bonet es va jubilar de les tasques de rector de la parròquia de la Sagrada Família i, des d'aleshores, viu a la residència de capellans Sant Josep Oriol, al barri de Les Corts de Barcelona. Pràcticament només hi dorm, perquè tal com expliquen els que el coneixen bé, les visites i activitats amb gent, també caminades per la muntanya, el tenen sempre socialitzant i molt sovint escapant a la natura.

Ara bé, com a tothom, la pandèmia el va fer aturar les sortides i

ell això ho va aprofitar per escriure. Li van regalar un llibre en blanc perquè hi pogués anotar pensaments, idees, el que volgués, i durant tot el confinament hi va començar a narrar la seva vida.

Escriure el record de les nostres vivències vitals el primer que requereix és memòria, i d'això mossèn Lluís Bonet en té, i molta. El fil conductor és la cronologia dels propis anys, que esdevé la columna vertebral sobre la qual es va anotant tot allò del passat que ve a la ment en cada franja d'anys.

L'altra columna que ajuda a fixar les dades en l'ordre d'una vida són els llocs on s'ha viscut.

Avantpassats, joventut, vida al Seminari, dinou anys i mig a Terrassa, on li van dedicar un capgròs, tres anys i mig a Mollet del Vallès, dos anys i mig a Sabadell, l'església de Betlem de Barcelona, l'Escola Virtèlia i vint-i-cinc anys de misses a la cripta de la Sagrada Família, fent pinya amb la gent del barri. «Estic content, i sempre ho he estat», deia el dia de la presentació familiar i amical del llibre que recull tots els seus records escrits amb uns bons plecs també d'imatges.

En el llibre hi trobem fets com la jubilació de Mons. Lluís Martínez Sistach i la successió de Mons. Joan Josep Omella. Mossèn Lluís parla de les excursions i viatges realitzats i explica el perquè dels noms de sants i ciutats santes o santuaris als vitralls dels finestrals dels murs del temple de la Sagrada Família. També repassa els pelegrinatges en comunitat al santuari de Lourdes, les visites d'estiu als feligresos de la Costa Brava i els campaments i colònies de l'esplai, els escoltes i la catequesi. I dedica un espai a la visita del papa Joan Pau II a Montserrat i a Barcelona.

És un passeig per la seva persona, la seva vida, la de la seva família, una agradable volada per fets i tarannà del país i de l'Església. El seu nebot, Oriol Bonet —deia mossèn Lluís—, «té la culpa que s'hagi arribat a publicar». S'ha fet realitat després d'una feina de transcripció del manuscrit de l'oncle a la lletra digitalitzada en la pantalla de l'ordinador, una tasca que ha durat gairebé tres anys. Així, l'Oriol s'ha endinsat de ple en la vida del seu oncle, «una vida activa i compromesa», en paraules del nebot. «El Lluís no fa proselitisme —afegia aquest mateix dia que es presentava en públic el llibre—, ell predica amb l'acció. No sermoneja. S'ha quedat amb el més essencial dels valors. Ha viscut el seu temps amb compromís amb la gent que l'ha envoltat, amb lleialtat al testimoni de Jesús.»

Lluís Bonet va voler començar l'acte de presentació amb el cant dels goigs i alternant pensaments

en veu alta dels assistents amb altres cants, com el *Violai*. Era una tarda entre amics i família, una trobada a casa del seu germà Jordi Bonet, que va morir l'any passat. Assegut al costat de la seva cunyada, la Mariona, de 98 anys, agraià la presència de tothom, també l'acollida de la dona del Jordi. Ella també estava agraiada, perquè —deia— «una vegada més aquesta casa ens ha servit per a la nostra cultura. El pare, Lluís Bonet i Garí, sempre la tenia oberta, i ara em toca a mi fer-ho, i que per molts anys puguem celebrar coses pel nostre país, que prou falta que ens fa».

Les pàgines d'aquesta història sobre paper traspuen estima envers les persones i la vida. I el caliu que va propiciar la seva presentació va demostrar el caliu que també mossèn Lluís Bonet desperta en tots aquells qui l'hem conegut. «Al costat del Lluís, només es pot estar feliç. Ell és família i això és el que el fa gran», es va poder sentir en públic. «Gràcies per l'amistat que hem sabut cultivar a llarga distància, sense els recursos que tenim ara», feia sentir algú altre. I, des de l'equip de matrimonis de l'Escola Virtèlia, una altra persona deia: «El Lluís ha estat pare de tots nosaltres i ens ha ensenyat una cosa molt important a la vida: la constància, esperonant-nos sempre a continuar.»

I amb constància, ell ha posat fil a l'agulla embastant la vida de record en record, donant com a fruit unes memòries que es titulen, senzillament, *Fent memòria*, i que ell mateix resumeix i tanca amb aquestes paraules: «Tot plegat és un aiguabarreig, de tot i molt. Molt desigual. Però és el que he fet i he viscut. N'hi ha per a tots els gustos. De divertit, crític, llistes pesades de reunions esquemàtiques amb joves, de vicari episcopal. Ara a la Residència de Sant Josep Oriol, sense deixar tota l'activitat de dins i fora de casa, participo gairebé sempre en solitari en el que es fa al barri de Les Corts, sobretot en la Festa Major. Ara, guarit de les cataractes hi veig molt millor. He fet testament: el meu cos, a la ciència, i el que tinc a l'habitació, a l'Arxiu diocesà. Vós, Senyor, ho veieu tot i ho sabeu tot, us estimo. Estimeu tothom. Déu us estima. Fins al Cel!»

Escriure el record de les nostres vivències vitals el primer que requereix és memòria, i d'això, mossèn Lluís Bonet en té, i molta

Les pàgines d'aquesta història sobre paper traspuen estima envers les persones i la vida

 **Urgell**

El teòleg Francesc Torralba i el metge Jaume Duran van reflexionar sobre «Què ens fa humans? Neurociències i Teologia»

Més de 120 assistents a les Jornades de Teologia



Assistents al primer dia de les jornades celebrades al Seminari diocesà.

REDACCIÓ
La Seu d'Urgell

El Seminari diocesà d'Urgell va acollir el 30 i 31 d'agost, a la Seu d'Urgell, les Jornades de Teologia que organitza cada final d'estiu la Delegació d'Ensenyament del bisbat d'Urgell, presidida per l'arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, i amb una nodrida assistència de laics vinculats a la Pastoral de l'Educació, la catequesi, a l'assistència social, i de sacerdots i professors i mestres de Religió, que van superar els 120 inscrits.

El tema escollit va ser: *Què ens fa humans? Neurociències i Teologia*, que va ser desenvolupat per Jaume Duran, metge, director general de la Fundació Sanitària Mollet, i per Francesc Torralba, doctor en Teologia i Filosofia i coordinador de les Jornades de Teologia.

El delegat d'Ensenyament, Mn. Pepe Chisvert, va fer la introducció a les Jornades agraint la gran assistència i donant al Dr. Torralba un sentit condol per la mort en accident del seu fill, recentment ocorreguda.

Després l'arquebisbe Joan-Enric va obrir les jornades traslladant el dol de la família de la diòcesi d'Urgell a la família Torralba-Del Blanco, assenyalant la importància de sentir l'escalf humà en moments difícils com és la pèrdua d'un fill. Mons. Vives va assenyalat que, en les Jornades, partint de la visió de les neurociències es pretén identificar els punts de trobada amb la visió de l'antropologia cristiana.

A les Jornades d'enguany es tractava de descobrir què és la persona humana. En aquest sentit va citar

sant Pau: «Ens diu que som esperit, ànima i cos.» I en la divisió tradicional sempre s'ha dit som cos i ànima, però això té sentit avui? Què ens diuen les ciències? Quines hipòtesis s'han buscant al llarg de la història de la filosofia que ho entenguessin? La nostra realitat és nova en la creació on el cos no ens ho diu tot. Hi ha un misteri del que és la persona, què és allò que ens fa humans?

El Dr. Duran va explicar que les neurociències, un camp científic dedicat a l'estudi del sistema nerviós i especialment del cervell, han fet llum sobre la complexa naturalesa de la persona humana. En els darrers anys, els avenços en el camp científic han revelat com el cervell desplega una xarxa de connexions i estructures que estan intrínsecament relacionades amb diversos aspectes de l'experiència i la sensibilitat. Una de les revelacions més impactants és la capacitat del cervell humà per comprendre i entrar en el camp de la transcendència espiritual. A través de la seva evolució, el cervell ha desenvolupat regions que permeten la contemplació espiritual, el pensament ètic i l'apreciació estètica. Aquestes capacitats semblen distingir-nos d'altres espècies animals, tenen la seva base en una realitat biològica profundament arrelada.

Delasevabanda, el Dr. Torralba va iniciar la seva participació explicant com les Jornades de Teologia organitzades pel bisbat d'Urgell enguany han estat un moment privilegiat a nivell personal per guarir i reflexionar la pèrdua i el dol per la mort sobtada del seu fill. Des d'un llenguatge filosòfic, fent de pont amb el discurs de les ponències del Dr. Duran, va explorar com totes dues disciplines —neurociències i teologia— mostren intuïcions molt comunes i semblants respecte de què és allò que ens fa singulars i quin és el lloc que ocupem en la Creació.

Sobre la singularitat humana el Dr. Torralba va respondre a la pregunta identificant tres elements. El primer és que l'ésser humà està dotat de llenguatge, és un animal lingüístic amb capacitat de dir el nostre món interior i de dir el món que ens envolta. Aquesta potència lingüística és la que ens habilita no només per posar nom al món que ens embolcalla, sinó per emparaular la realitat. Considera, a

més, que aquesta capacitat té límits ja que hi ha experiències a les quals l'ésser humà s'enfronta on les paraules són insuficients. En aquest sentit va animar l'audiència a continuar enriquint el món interior i adquirir major capacitat per expressar aquestes experiències amb alta intensitat emocional.

La segona característica és que l'ésser humà és un ésser dotat de consciència. En molts debats que es produeixen entre l'home-màquina apareix la consciència com a element diferencial, però què és la consciència? Per a Torralba és una paraula riquíssima filosòficament parlant, quan diem consciència hi ha un primer significat, que és la consciència existencial o saber que hi soc, adonar-te que existeixes; després hi ha la consciència moral que Kant va aprofundir molt, la consciència segons la qual he transgredit la norma i he entrat en conflicte amb el sistema de creences emergent, amb una conseqüència molt emocional com és la culpa, alhora que també pot generar la serenitat d'haver obrat correctament.

També hi ha la consciència històrica, en el sentit que formem part d'una història, que venim d'un passat i entreveiem un futur, pressuposa el record que configura una identitat; la consciència còsmica o l'experiència de formar part d'un tot immens anomenat cosmos i sentir que estem vinculats fraternalment a tot; i la consciència de la crida o consciència teològica d'escoltar una veu, la capacitat d'establir el diàleg amb Déu i poder ser receptors d'una crida establint un diàleg vertical amb Déu a través de la pregària.

L'últim element diferencial és que l'ésser humà és un ésser dotat d'una llibertat finita, ja que en la seva existència té molts condicionaments que no ha escollit i és a partir d'aquests que ha de ser capaç d'elaborar un projecte de vida i tenir un propòsit.

Torralba va dir que l'ésser humà és un ésser transinstintiu, cosa que li atorga la capacitat d'estimar, d'entendre que pot obrar per un bé superior oblidant o deixant de cantó el seu instint de supervivència. La manera com és capaç de fer una elecció i caminar lliurement l'angoixa és una particularitat humana, ja que ni l'animal s'angoixa ni tampoc Déu, perquè Déu és plenitud o absoluta.

A través de la seva evolució, el cervell ha desenvolupat regions que permeten la contemplació espiritual, el pensament ètic i l'apreciació estètica

L'ésser humà és un ésser dotat d'una llibertat finita, ja que en la seva existència té molts condicionaments, i és a partir d'aquests que ha de ser capaç d'elaborar un projecte de vida

GIRONA

Rehabilitació de la coberta del santuari de la Mare de Déu d'Argimon

Durant el juliol passat es van iniciar les obres de rehabilitació del santuari de la Mare de Déu d'Argimon, Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN). L'actuació consisteix en la reparació de la coberta de la nau, dels elements estructurals i del sistema de cobriment. Es preveu que els treballs finalitzin en les properes setmanes.

SOLSONA



Pubilles i hereus de Catalunya visiten el santuari de Queralt

Una nodrida representació de pubilles i hereus, arribats de diferents punts del país, van fer una visita al santuari de la Mare de Déu de Queralt, al Berguedà. Van conèixer breument la història del santuari, van visitar el cambril de la Mare de Déu i van pujar a la Cova de la Troballa, que enguany celebra el seu centenari.

TARRAGONA

Cinquanta diocesans participen en la JMJ Lisboa 2023

Una cinquantena de joves de diverses parròquies de l'arxidiòcesi van participar, l'agost passat, de la Jornada Mundial de la Joventut que es va celebrar a Lisboa. Acompanyats per l'arquebisbe Joan Planellas van viure uns dies intensos, tant en la seva participació en les celebracions multitudinàries amb el papa Francesc com en els moments íntims i de recolliment.

VIC

Commemoracions marianes

Tres santuaris del bisbat de Vic celebren aquest any commemoracions marianes: el de la Mare de Déu de la Gleva, el centenari de la coronació canònica de la Verge; el de Rocaprevera (Torelló), els cents anys de la construcció del temple, i el de Joncadella, els setanta-cinc anys de l'entronització de la imatge de Nostra Senyora.

LLEIDA

Festa de santa Teresa Jornet

Aitona ha celebrat aquest 26 d'agost la festivitat de santa Teresa Jornet, coincidint amb el 126è aniversari de la mort d'aquesta religiosa aitonenca, fundadora de les Germanetes dels Ancians Desemparats. El bisbe Salvador va presidir la missa, que també va servir per homenatjar les persones del poble que enguany han arribat als 80 anys i a les parelles que celebren les nocces d'or.

TERRASSA



Convivència de famílies

Des del divendres 25 d'agost fins al diumenge 27 d'agost, la Delegació de Família va realitzar unes convivències per a famílies de la diòcesi, a Sant Pau de Segúries. Hi van participar 14 famílies, 75 persones en total, 40 infants d'1 a 12 anys, 4 monitors, 3 cuineres i 2 mossens. El tema va ser l'alegria. Dissabte va ser l'alegria en la família i diumenge l'alegria de la fe.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

19 anys junts

En comparació amb diòcesis mil·lenàries, com ara la de Tarragona, la història del bisbat de Sant Feliu de Llobregat és un sospir, amb tan sols 19 anys de vida, que celebrem el proper 12 de setembre, amb l'inici del ministeri episcopal del bisbe Agustí Cortés l'any 2004. La diòcesi inicia un nou curs pastoral sota el lema «Som cridats. Cridats a ser poble».

TORTOSA



Vots solemnes de Sor Maria Teresa de les Llagues de Crist Pau Cid

El diumenge 6 d'agost va tenir lloc al monestir de Santa Clara de Tortosa la professió dels vots solemnes de Maria Teresa de les Llagues de Crist Pau Cid. L'Eucaristia va ser celebrada per Mn. José Ayllón, sacerdot operari diocesà. Hi van participar Jordi Jordan, alcalde de la ciutat, i regidors, així com familiars i un bon nombre d'amics i amigues col·laboradors de les clarisses.

URGELL

Visita de les religioses de l'Institut de Germanes Carmelites de Sant Josep

El dia 25 d'agost, l'arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, va acompanyar la visita al Museu diocesà d'Urgell de les religioses de l'Institut de Germanes Carmelites de Sant Josep que havien acabat una tanda d'exercicis espirituals a la Residència la Immaculada Pla de Tartera (Prats i Sansor) que l'arquebisbe Joan-Enric els va predicar dels dies 16 al 25 d'agost.

Intel·ligència Artificial aplicada a les armes

TICA FONT

Centre Delàs d'Estudis per la Pau



Dissenyar armes amb capacitat de decidir qui ha de morir és un atac frontal a la dignitat humana

Als mitjans de comunicació i dintre de la UE s'està parlant de limitar l'aplicació de la Intel·ligència Artificial (IA), dels perills desconeguts que pot implicar. Aprofitem el debat per reflexionar sobre la IA aplicada a les armes amb capacitat de matar sense intervenció humana.

Amb aquestes armes ens enfrontem a la deshumanització i a la pèrdua de la dignitat humana. Els que defensen que ens puguem dotar d'armes robots demanen no posar límits al seu desenvolupament, al·leguen que els humans sota certes condicions com la calor, ràbia, por, ira, rancor o desig de venjança actuem de la pitjor manera possible. Els robots és cert que no poden actuar sota aquests estats d'ànim, no poden tenir sentiments com aquests.

Aquests defensors de les armes totalment autònomes ens recorden que en situacions de conflicte armat els humans cometem moltes vileses com violar dones i nenes o torturar éssers humans. És cert que els robots, llevat que estiguin programats específicament per a això, no violarien dones, no torturarien o no causarien danys intencionats a la població.

És veritat que els robots no tenen sentit de risc, no tenen por, no prenen decisions influïts per les emo-

cions; que un robot no tindria, com qualsevol màquina, l'instint de supervivència. Però també cal reconèixer que les emocions ofereixen la millor salvaguarda, sense emocions es pot matar més fàcilment. Els robots no poden tenir el sentit comú dels humans, no poden sentir la compassió, la llàstima, els remordiments o no poden tenir intuïció. És cert que els humans som fallibles i els robots no, però aquesta és l'essència de la condició humana. Els humans tenim la capacitat de prendre decisions equivocades, però també de mostrar la cara i essència del que significa ser humà.

Dissenyar armes amb capacitat de decidir qui ha de morir és un atac frontal a la dignitat humana. La dignitat és el valor que té tot ésser humà pel fet mateix de ser persona i allò que el fa subjecte de drets universals; és també el que el fa mereixedor del respecte dels altres.

La majoria de les religions comparteixen la màxima «No facis als altres allò que no vols que et facin a tu». Aquesta expressió suposa que les religions reconeixen i valoren de manera important no sols la relació de la divinitat amb les persones, sinó d'aquestes entre si. Que les màquines puguin decidir sobre qui viu o mor trenca amb la dignitat humana.

Família-Escola, i la «resta d'Israel», Acció Compartida

Ser eclesialment
acollidors i
acompanyants és
quelcom més que
preparar bé una reunió
del claustre



ELOI ARAN

Cap d'àrea d'identitat i missió de
la FECC



D'acord, després de més de vint anys de recorregut, ara no canviarem les sigles del Programa FEAC (Família-Escola, Acció Compartida) on participen més de setanta centres educatius però, així com la Família i l'Escola remetem a dues de les tres estructures d'acollida plantejades per Lluís Duch —respectivament, la codescendència i la coresidència—, apuntem tangencialment avui una referència a la tercera, la cotranscendència, entesa com el conjunt de valors i creences compartides, que en el nostre entorn institucional és l'Església. Per als neòfits duchians, com jo, només aclarir matusserament que una estructura d'acollida és aquella que possibilita la inserció i l'acompanyament de la persona en un «hàbitat de sentit relacional», altrament dit cultura.

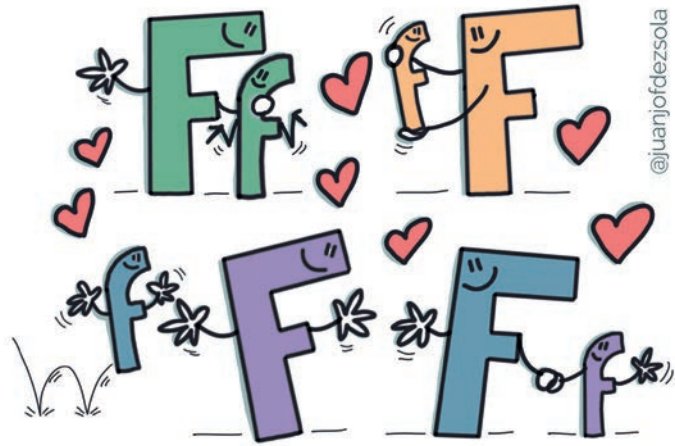
De tots és sabut que el mot «església» prové del grec *eklesía*, que significa «assemblea». Ara bé, ser eclesialment acollidors i acompanyants és quelcom més que preparar bé una reunió del claustre; com tampoc no és només una

assemblea de pares a mode de socis inversors en valors transcendents. Aquesta assemblea no s'autoconvoca, és convocada per donar resposta a una tasca eduevangelitzadora adreçada a tota l'escola. Per això té tot el sentit, també avui, que una escola cristiana disposi d'un lloc eucarístic específic per fer-la visible.

Tota aquesta entrada val per justificar l'existència d'una comunitat cristiana a l'escola. Sí, una comunitat cristiana encarnada en una comunitat educativa com llevat fermentador del creixement personal que tots esperem dels nostres fills; per tal que ells siguin també «pa de vida» per a la societat. És evident que l'escola cristiana no és només per a cristians, i està molt bé que així sigui per tal de poder esdevenir un lloc obert de trobada i diàleg basat en el servei educacional per a tothom, però també és evident que no es pot desatendre «la resta d'Israel» de cristians que sí que esperen poder ser acollits i acompanyats en la vivència de la seva fe en família.

La importància de l'audiència dels menors

En temes que afecten la llibertat religiosa cal escoltar la voluntat dels menors, quan la voluntat dels progenitors és contraposada



XAVIER ABEL LLUCH
Magistrat-jutge. Doctor en Dret



A propòsit de la sentència del Tribunal Constitucional del 20 de febrer del 2023, parlarem de la importància de l'audiència dels menors. El cas, en abreujada síntesi, és el següent: dos pares, que es troben en un procés de divorci, discrepen sobre si un fill seu de 7 anys ha de cursar l'assignatura de Religió i ha de rebre o no el sagrament del Baptisme. La mare volia que el fill es matriculés a l'assignatura de Religió i rebés el Baptisme, i el pare tot el contrari.

Aquests tipus de discrepàncies, quan arriben als jutjats, es resolen en un expedient judicial anomenat de «jurisdicció voluntària» sobre «discrepàncies en l'exercici de la potestat parental» (art. 86 Llei de jurisdicció voluntària), en el qual cal escoltar els progenitors i també els fills quan tinguin maduresa suficient i, en qualsevol cas, quan tinguin més de 12 anys.

El procediment de jurisdicció voluntària es va iniciar per un escrit del pare (que no tenia la custòdia del fill), en què demanava que es requerís a la mare perquè s'abstingués de portar el fill a missa, fer-lo participar en actes religiosos i, especialment, batejar-lo. També demanava el pare que es requerís a la mare perquè el fill continués estudiant l'assignatura de «valors cívics i socials». La sol·licitud del pare es basava en el fet que hi havia un acord entre els pares sobre l'educació no religiosa del fill, que en aquell moment era a punt de complir els 7 anys.

El procediment de jurisdicció voluntària es va tramitar sense haver fet, ni en la primera instància ni davant l'Audiència Provincial, el tràmit d'audiència del nen de 7 anys, i es va resoldre atorgant a la mare la facultat de matricular el fill a l'assignatura de Religió i de fer els tràmits necessaris perquè pogués rebre el sagrament del Baptisme (que finalment va rebre).

El pare va interposar un recurs d'empara davant del Tribunal Constitucional i aquest va resoldre en aquest sentit:

«S'ha vulnerat el dret del menor de ser escoltat en l'expedient de jurisdicció voluntària, per la qual cosa no es va poder prendre en consideració els seus drets, sentiments i opinions, en aspectes tal com l'assignatura que preferia cursar o la seva preferència per assistir a oficis religiosos, a catequesis, o rebre el Baptisme, tot i que les posicions de les parts (pares) sobre la voluntat del menor en aquest assumptes eren contraposades.»

La importància d'aquesta sentència rau en dos aspectes fonamentals:

Primer. Destaca que en temes que afecten la llibertat religiosa cal escoltar la voluntat dels menors, quan la voluntat dels progenitors és contraposada.

Segon. Destaca que ja a partir de l'edat dels 7 anys convé escoltar el menor sobre temes que afecten la llibertat religiosa o, com a mínim, si es denega el dret del menor a ser escoltat cal que sigui en una resolució motivada.

«L'art sempre
ha estat
un element de
salvació en
el patiment,
en la mort»

**Dr. Luca Pesante pertany al Departament d'Arts
Decoratives dels Museus Vaticans**

El Dr. Pesante ens acosta a la ceràmica dels Museus Vaticans.



«El més interessant és que tots aquests objectes expliquen històries»

Els Museus Vaticans compten amb dues sales noves: l'Especcieria de Santa Cecília al Trastevere i la Sala de les Ceràmiques. Després d'un període d'estudi, recerca i restauració, ara estan obertes al públic. Parlem sobre aquestes col·leccions de ceràmica amb el Dr. Luca Pesante, del Departament d'Arts Decoratives dels Museus Vaticans.

Quina història hi ha darrere les ceràmiques exposades?

A la col·lecció dels Museus Vaticans hi ha prop de mil anys d'història de la ceràmica. Es parteix de l'origen de la majòlica fins a arribar als Papes més recents del segle passat. L'aspecte més interessant de la col·lecció és la diversitat, l'heterogeneïtat. Tenim objectes trobats a les excavacions dels anys trenta i quaranta de la plaça de

Sant Pere, objectes trobats sota el paviment del palau apostòlic. I després hi ha les donacions o llegats, com les dels cardenals. Però el més interessant és que tots aquests objectes expliquen històries.

Quines històries?

La història de l'home. Expliquen la història de la seva evolució, de les preferències, de les modes, de com canvia la relació entre els homes i els objectes. I, després, la història de l'art, el pas dels grans artistes. Tenim paviments dissenyats per Rafael i fets per grans mestres de l'art ceràmic del Cinquecento. A través de la ceràmica es pot reconstruir la història d'una ciutat, la del papat, la de la península italiana.

Com és la relació de la ceràmica amb la fe?

En la ceràmica no hi ha una referència directa amb una fe. Freqüentment els artistes i mestres que han fet aquests objectes eren de cultura islàmica, però feien objectes per al Papa. A Roma, si mirem els campanars d'esglésies medievals, hi veurem amb freqüència moltes ceràmiques. Són ceràmiques que provenen de la cultura islàmica d'Egipte, de Tunísia, d'Espanya meridional, de Sicília. Arribaven aquí al segle XII i nosaltres, en el lloc més sagrat de la fe cristiana, agafàvem aquests objectes de la cultura islàmica per posar-los sobre el lloc més sagrat del paisatge urbà de Roma. No era una qüestió de fe. És molt difícil, per exemple, parlar de la fe de Miquel Àngel, el més gran de tots els artistes. Ja en vida ell estava al llindar de l'infern. Tant el que pintava com el que deia era gairebé herètic. Hi ha obres d'art que celebren el Papa o un jubileu, però no sempre hi ha una ideologia religiosa darrere l'artista.

Com són algunes de les tècniques de fabricació emprades?

La més emprada és la majòlica. Per majòlica s'entén una ceràmica depurada, revestida amb una coberta d'esmalt opac i vidriós a base de sorra, òxid i estany. Aquesta coberta després es decora amb els colors que habitualment es fan servir en la majòlica, els quals s'obtenen a partir dels òxids metàl·lics. És a dir, el blau s'obté de l'òxid de cobalt; el taronja, de l'òxid de ferro; el verd, de l'òxid de coure; el marró, de l'òxid de magnesi; el groc, també de l'òxid de ferro.

Quines són les característiques més destacades d'aquestes ceràmiques?

El disseny d'aquestes ceràmiques transmet la cultura dels homes que han fet aquests objectes i la dels homes que els han fet servir. Sigui qui sigui qui els ha produït o qui els ha consumit, han deixat un signe que avui podem veure. Per exemple, el plat que hem posat com a il·lustració del nostre catàleg explica la relació entre el terrissaire, que era d'Urbino dels primers anys del Cinquecento, i la cultura contemporània. El ceramista pinta en aquest plat un dels best-sellers que en aquella època tots l·legien: *Il Cortegiano*, de Baldassarre Castiglione. Aquests ceramistes estaven molt actualitzats i reproduïen el que estava de moda en aquell moment.

De quina manera es conserven i es mantenen aquestes ceràmiques als Museus Vaticans?

Hi ha un laboratori de restauració dins el Museu, que s'ocupa només de ceràmiques i metalls. L'obra de restauració depèn de les condicions de la majòlica i, sobretot, de la història de l'objecte. No hi ha una regla fixa. Per exemple, en aquesta col·lecció de plats historiatos del Cinquecento sabem que, en un determinat punt, el 1700, un gran pintor, Pier Leone Ghezzi, en va cobrir la nuesa del cos. Van ser cobertes per poder ser exposades al palau apostòlic de Castel Gandolfo. En alguns punts s'han deixat les marques d'aquests treballs ulteriors de pintura. Aquesta repintura explica una història. Cada restauració té un procediment diferent i cal veure cada cas. En algunes peces arqueològiques es tendeix a no reconstruir-ne integralment la forma. En d'altres no se'n reconstrueix, per exemple, la nansa, perquè no sabem exactament com era. Quan no sabem com era la forma exactament original d'una peça, no la podem reconstruir. En canvi, amb els objectes que tenen un alt valor artístic, sí que es tendeix a reconstruir-ne la forma i la decoració.

Quina és l'experiència que els visitants poden esperar quan contemplen aquestes ceràmiques?

La primera reacció és la percepció estètica de l'objecte, sense cultura, sense saber què és. Després hi ha una reacció una mica més elaborada si es coneix la història dels objectes. Generalment, la majòlica agrada molt. La gent se sent atre-



Sala de l'Especceria de Santa Cecília.

ta pels colors, per la superfície de l'esmalt. Els objectes de ceràmica sempre són bonics de contemplar. Passa el mateix amb els pots blaus de la farmàcia. Són bonics de contemplar, tot i que no en coneguis la història. Molta gent s'interessa per la ceràmica, perquè són objectes estèticament bonics i que ofereixen moltes possibilitats d'aprofundiment cultural. Hi ha diferents nivells de lectura. En general, però, són objectes que interessen al públic per la seva forma i el seu color.

També es nota una simbiosi forta entre la ceràmica i el món de la farmàcia...

De sempre la ceràmica ha estat un material vinculat a cadascuna de les activitats humanes. Tota activitat humana tenia alguna cosa a veure amb la ceràmica, fins i tot els

«Hi ha un diàleg continu entre l'objecte utilitari i l'art dels grans mestres contemporanis»

«L'art no sempre és una bellesa absoluta»



gran art, que és el veritable Renaixement, entra dins la ceràmica. A partir d'aquell moment València ja no tindrà el mateix interès per a nosaltres i ens vincularem a l'art contemporani del Renaixement. Pintarem els plats amb les obres de Rafael, de Miquel Àngel. Hi ha un diàleg continu entre l'objecte utilitari, que era emprat a la taula, i l'art dels grans mestres contemporanis.

Quin missatge ens transmet l'art quan vivim moments de gran dificultat, com una pandèmia o una guerra?

L'art sempre ha estat un element de salvació en el patiment, en la mort. Molts metges que viuen cada dia el drama del patiment i de la mort tenen una passió extraordinària per l'art. És com una compensació. Fa cinc-cents anys passava el mateix. Tenir a casa un d'aquests plats de ceràmica, un objecte que explica la bellesa i menjar-hi, era una cosa que alleujava el patiment. La gran pesta europea del 1348, on van morir un terç dels europeus,

va marcar a Europa la fi de l'edat mitjana i el principi del Renaixement. En la història, després dels moments més dramàtics, sempre ve un renaixement. També després de la pandèmia del Covid va venir el renaixement. I l'art, en general, ens ajuda sobretot a entendre aquests moments. El papa Pau VI, quan va obrir la col·lecció d'art contemporani, va pronunciar un discurs molt bonic on parla de l'artista com a profeta i poeta de l'home modern. El profeta és qui parla inspirat per Déu. Aquesta és una frase molt forta. Molts cops una obra contemporània pot ser difícil de contemplar, com passava amb Caravaggio el 1600, perquè pintava els peus bruts als camperols. Aquestes provocacions expliquen alguna cosa a l'home modern. L'art no sempre és bellesa absoluta. Molts cops ens molesta veure'l, però sempre és un signe de la contemporaneïtat. Per tant, l'art ens ajuda a entendre l'home modern, sigui en el passat, sigui en el nostre avui.

estudis de síntesi química que han portat al descobriment del plàstic i dels materials derivats del petroli. Era part de la vida quotidiana. I l'interessant és quan l'art es vincula a aquesta activitat quotidiana. A Itàlia, almenys fins a la segona meitat del 1400, qualsevol família important de Florència, Venècia, Roma, que hagués volgut comprar un servei de majòlica, la més bonica, hauria hagut d'anar a València i comprar-la allà. Eren obres amb la brillantor daurada i potser personalitzades amb l'escut gentilici. Fins aquell període la ceràmica de moda es trobava a València, perquè tenia aquell reflex daurat que era molt interessant. A partir del final del 1400 apareixen a Itàlia els grans mestres: Rafael, Perugino, Pintoricchio, Miquel Àngel. Tot aquest



Pots d'apotecari de ceràmica.

JOAN PLANELLAS I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat



El bon diàleg

Benvolgudes i benvolguts, quantes vegades hem sentit en qualsevol circumstància expressions com la de «parlant la gent s'entén», que sempre és necessari «un diàleg constructiu» per arreglar les diferències entre persones o que «d'aquest tema n'haurem de parlar perquè no ens entenem». A redós de l'Evangeli d'aquesta setmana XXIII de durant l'any, immersos en els treballs i les suors del retorn a la normalitat amb l'inici d'un nou curs que, al nostre arquebisbat, s'ha estrenat amb un bon nombre de nomenaments i canvis en l'organització, s'escau aquesta proposta d'aturar-nos a pensar en comunitat per avançar tots plegats en els objectius plantejats. I vet aquí que la manera més efectiva de fer avançar les coses i les persones és el diàleg. Per a nosaltres, la gent cristiana, el diàleg s'ha d'inspirar sempre en aquell diàleg primigeni, que és el diàleg més fecund possible que existeix, el diàleg de Déu amb la Creació, el diàleg que es dona entre Déu i l'ésser humà. Impregnades d'aquest diàleg, les nostres paraules restaran inspirades en el desig d'entesa, de pau i de progrés que el diàleg de Déu amb la seva pròpia Creació ha aconseguit.

A l'origen etimològic de la paraula diàleg hi trobem l'expressió «a través de la paraula» (dia-logos), que és també una forma d'ampliar el significat que tenim de la paraula fins a arribar a un sentit que inclou la transmissió d'una idea o un saber. Vet aquí per què nosaltres diem que un bon diàleg és garantia de progrés, d'eliminació de conflictes i de futur: perquè tenint present Déu en els nostres diàlegs tenim la certesa d'un diàleg que sempre dona fruit. I per què?, encara podem tornar a preguntar: perquè en dialogar amb els sentiments que s'escauen a fills i filles de Déu el que fem és donar preferèn-

cia a la Revelació i a l'Encarnació, els dos punts àlgids del diàleg entre Déu i la humanitat. Per la Revelació, Déu s'ha presentat sense condicions; per l'Encarnació, Déu ens ha parlat per boca de Jesús amb la certesa que, aquest fet tan senzill, és tot un esdeveniment espiritual. Per això, així com el diàleg de la Salvació no va tenir en compte els mèrits d'aquells a qui anava dirigit ni els resultats a aconseguir, també el nostre diàleg l'hem d'exercir sense límits i sense estratègies de possibles rendiments (cf. sant Pau VI, Enc. *Ec-clesiam suam*, 36).

Apliquem ara nosaltres en els nostres diàlegs mundans aquest esdeveniment espiritual. Apliquem-lo a la família, als massa sovint agressius entorns laborals, a la nostra convivència bàsica i, sobretot, apliquem-lo a l'educació. A dialogar se n'aprèn i nosaltres hem de procurar que qui s'està formant aprengui aquest difícil art, sobretot en la nostra conversa diària i ordinària. I que ho faci captant l'origen diví del diàleg, com abans us he dit.

I deixeu que, per acabar, encara repassi les bases necessàries del bon diàleg: escoltar de cor l'altra persona; esforçar-nos per entendre sincerament el que ens està explicant, és a dir, el seu punt de vista; reconèixer que pot ser que tingui raó en el que diu; explicar jo, amb la mateixa condició de llibertat, el meu punt de vista, la meua opinió; i, finalment, estar sempre en disposició de matisar, rectificar o adequar la meua idea a la del meu interlocutor. Aquest sentit és el que avui recullen les lectures de la missa dominical. I sant Pau ho resumeix en aquella cèlebre expressió: «Estimar és tota la llei» (Rm 13,10). Que tinguem totes i tots un bon curs.

Ben vostre.

JOAN-ENRIC VIVES
Arquebisbe d'Urgell



«Eixampla la teva tenda» (Is 54,2)

Així es titula el document de treball per a l'etapa continental del Sínode que el proper octubre arriba a la seva reunió dels Bisbes amb el Papa i els altres membres i convidats. Anima a l'obertura, a sortir per evangelitzar. El papa Francesc insisteix: «L'Església és en sortida o no és Església, i està cridada a ser sempre la casa oberta del Pare. De manera que, si algú vol seguir una moció de l'Esperit i s'hi acosta, buscant Déu, no es trobarà amb la fredor d'unes portes tancades. Ja que "la naturalesa de l'Església no és ser una fortalesa tancada, sinó una tenda de campanya" capaç d'eixamplar-se per rebre tothom: "És una Església en sortida, una Església amb les portes sempre obertes".»

En iniciar el curs pastoral i sortir de nou a sembrar amb esperança, mirem el camí de fe realitzat per «Abraham, el nostre pare en la fe.» Ell eixamplà la seva tenda, el seu futur, perquè acceptà la crida de Déu, a «deixar el seu poble, la seva casa...i marxar cap al país que Déu li mostraria». I «avançà de campament en campament, fins al desert del Nègueb»; d'etapa en etapa; sense veure-ho tot clar ni saber-ho tot per endavant. Cal anar fent el camí de la vida, amb la companyia i l'amistat del Senyor i la dels germans que ens posa al costat nostre! Abraham va dirigir-se cap on Déu volgués. Sense càlculs ni idees prèvies. Aquesta figura ens ha d'ajudar molt a tots, per ser servidors de les comunitats, en l'inici del curs. Confiar, deixar fer al Senyor, com diu el salmista: «Encomana al Senyor, els teus camins; confia en Ell; deixa'l fer» (Sl 37,5).

En sortir a sembrar, ens convé abandonar els prejudicis i les pors sobre les persones, o sobre les forces que tenim, o sobre les greus dificultats del nostre temps i de l'ambient hostil de descreença. Cal sortir de nosal-

tres mateixos, escoltar més, anar on viu la gent, sortir dels ambients massa confortables, deixar-nos interpel·lar i renovar l'estil pastoral en el que convingui. Tot per anunciar amb una audàcia nova l'Evangelí. Deixem que l'Esperit Sant ens sorprengui un cop més. Ell mourà els cors dels qui potser ens semblen irreductibles i tancats. No donem res ni ningú mai per perdut, per inútil, en ordre a anunciar-li l'Evangelí. Com diu sant Pau: «Insisteix quan és oportú i quan no ho és, reprèn, interpel·la, exhorta, com un que té molta paciència" (2Tm 4,2).

Siguem conscients que som pobres i febles, i que caldrà sempre l'ajuda de Déu. No es tracta tant de fer, com de deixar fer, de confiar absolutament en la gràcia de Déu. Ell ens alliberarà de la set d'èxit immediat i visible, ens salvarà de les pors que paralitzen, de l'orgull que ens tanca, de les desavinences i crítiques que tot ho fan estèril. Estimem-nos i estimem tothom! Siguem humils i bondadosos. Cerquem el que ens uneix, el que hi ha de positiu en cada persona, el seu desig de felicitat i de salvació, que només Jesucrist sacia. Els «signes dels temps» ens animen a donar un salt qualitatiu en la dedicació evangelitzadora a la nostra diòcesi. Després de la pandèmia i malgrat els cansaments, reprenem la vida pastoral amb les reunions, la pregària comunitària, la caritat i la trobada de germanor. N'hi ha molts que anhelan que els parlem de Jesucrist, que valoren l'Església i la dedicació dels capellans, i que esperen que els oferim un ambient sa i humanitzador per a les seves famílies; que els reconeguem com a amics i germans, que els obrim les portes i la solidaritat real, amb un acolliment cordial, pacient i misericordiós. Així eixamplarem l'Església i serem testimonis de la Vida nova del Ressuscitat!

COMENTARI DE LA PARAULA

«On n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo soc enmig d'ells»



GLÒRIA MONÉS

L'Evangelí d'aquest diumenge acaba amb una de les promeses de Jesús més importants per a tots nosaltres, per a la nostra vida de cristians: «On n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo soc enmig d'ells.» Crist es fa present entre nosaltres quan dos o tres ens reunim en el seu nom.

El misteri de la presència de Crist és un dels pilars de la nostra fe: Crist es fa present en els sagraments, especialment i sobretot en la celebració eucarística; es fa present en la proclamació de la Paraula; es fa present en la persona del ministre quan administra els sagraments; i es fa present sempre que dos o tres es reuneixen en el seu nom... i si es fa present, es fa present tot ell, realment, en la seva plenitud, tot i que percebem aquesta presència en i per la fe. Ell ho ha promès; nosaltres ho creiem i és realment així, encara que no l'experimentin els sentits corporals.

Així va succeir després de la seva mort i de la seva resurrecció, durant les aparicions als primers deixebles i als apòstols, que narren els evangelis. Entre aquestes, l'aparició a Maria Magdalena, que va confondre el Mestre amb un hortolà, i l'aparició als deixebles que feien camí cap a Emmaús, són paradigmàtiques per a tots nosal-

tres. En efecte, Jesús es fa present a aquests deixebles i a Maria de Magdala, acompanyant-los en les seves vides, especialment en moments de tristesa i desolació, irrecognoscible primer als ulls del cos, i fent-se sentir a poc a poc als ulls del cor...

També avui, en els nostres dies, Jesús es fa present quan ens reunim en el seu nom i ens acompanya al llarg de la nostra vida de manera que, encara que no el veiem, la fe garanteix la presència d'Aquell que viu pels segles dels segles. I, podem preguntar-nos: segur que no el veiem? No ha dit Ell mateix, «tot allò que feieu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho feieu a mi»? Jesús es fa present enmig nostre cada vegada que ens reunim en el seu nom, però és sempre present en els germans pobres, marginats, tristos, desemparats, afamats, malalts, forasters, empresonats... i aquesta presència sí que la percebem amb els ulls del cos. «Senyor, quan et vam veure afamat, malalt o a la presó? En veritat us ho dic: tot allò que feieu a un d'aquests germans meus més petits, m'ho feieu a mi» (Mt 25,37-40). La fe ens fa viure a la presència del Senyor perquè acostumem els nostres ulls a veure'l en els més necessitats d'aquest món.

P. LLUC TORCAL
Monjo de Poblet

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Hem de llegir històricament els primers capítols del Gènesi?

La lectura dels onze primers capítols del Gènesi ens ha interpellat i ens continua interpellant. Els diversos relats que el componen estan presents en l'art i en el nostre imaginari com a civilització —tan sols cal pensar en la temptació de la serp a Adam i Eva o la torre de Babel. Les narracions estan articulades a través del llenguatge poètic i sapiencial, amb un marcat caràcter simbòlic, ple d'imatges suggeridores d'una gran plasticitat. Aquests elements són clau per entendre que no es poden llegir literalment, sinó que per la seva comprensió cal fer-ne exegesi, és a dir, comprendre el text en el moment en què es va escriure, tenint-ne en compte els referents culturals i el pensament d'aquells que el van redactar, així com les tradicions i mites ancestrals que les articulen. Conseqüentment, aquestes narracions no tenen un caràcter històric, sinó etiològic. La reflexió sobre qui és l'ésser humà, sobre la història, la relació amb la natura i amb els altres, i la relació amb la pròpia divinitat en són la seva característica essencial. Els relats intenten respondre als diversos interrogants sent expressió alhora de l'experiència d'Israel; bategant-hi l'aposta per la vida, la comunió amb els altres, amb la natura i amb Jahvè mateix. Les reflexions però, no romanen tancades en el passat, sinó que el llenguatge evocador amb el que es van escriure n'afavoreix el salt a través dels temps, trobant en les narracions imatges i preguntes, que encara ara, ens continuen interpellant. Els primers capítols del Gènesi, doncs, són reflex de la recerca del sentit de l'experiència humana, una invitació a cercar el sentit de la nostra pròpia existència.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXIII de durant l'any

Lectura primera

Ez 33,7-9

Si no adverteixes el pecador, jo et faré responsable de la seva sang

Lectura de la profecia d'Ezequiel

El Senyor em digué: «Fill d'home, t'he fet sentinella perquè vetllis sobre el poble d'Israel. Quan sentis dels meus llavis una paraula, els has d'advertir de part meva. Si jo amenaço el pecador amb la mort i tu no li dius res i no l'adverteixes que s'aparti del camí del mal, ell morirà per culpa seva, però jo et faré responsable de la seva sang. Ara, si tu l'havies advertit que s'apartés del mal camí i es convertís, però no s'ha convertit, ell morirà per culpa seva, i tu hauràs salvat la teva vida.»

Salm responsorial

94

Veniu, celebrem el Senyor amb crits de festa, aclamem la Roca que ens salva; presentem-nos davant seu a lloar-lo, aclamem-lo amb els nostres cants. R.

*R. Tant de bo que avui sentíssi la veu del Senyor:
«No enduriu els vostres cors.»*

Veniu, prosternem-nos i adorem-lo, agenollem-nos davant del Senyor, que ens ha creat; ell és el nostre Déu i nosaltres som el poble que ell pastura, el ramat que ell mateix guia. R.

Tant de bo que avui sentíssi la seva veu:
«No enduriu els vostres cors com a Meribà, com el dia de Massà, en el desert, quan van posar-me a prova els vostres pares, i em temptaren, tot i haver vist les meves obres.» R

Lectura segona

Rm 13,8-10

Estimar és tota la Llei

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma

Germans, no quedeu a deure res a ningú. L'únic deute vostre ha de ser el d'estimar-vos els uns als altres. Qui estima els altres, ha complert la Llei. No cometre adulteri, no matar, no robar, no desitjar allò que és d'un altre, i qualsevol altre manament, es troba en aquestes paraules: Estima els altres com a tu mateix. Qui estima no fa cap mal als altres. Estimar és tota la Llei.

Al·leluia

Déu, en Crist, ha reconciliat el món amb ell mateix, i a nosaltres ens confia el missatge de la reconciliació.

Evangelí

Mt 18,15-20

Si fa cas de tu, t'hauràs guanyat el teu germà

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué als deixebles: «Si el teu germà peca, ves a trobar-lo i parleu-ne vosaltres dos sols. Si te'n fa cas, t'hauràs guanyat el germà. Si no te'n fa cas, crida'n un altre o dos més, perquè la causa sigui judicada per la paraula de dos o tres testimonis. Si tampoc no feia cas d'ells, parla'n a la comunitat reunida. Si ni tan sols de la comunitat no volia fer cas, considera'l

com si fos un pagà o un públicà. Us ho dic amb tota veritat: Tot allò que lligareu a la terra, quedarà lligat al cel, i tot allò que deslligareu a la terra, quedarà deslligat al cel.

»Us asseguro també que si dos de vosaltres aquí a la terra s'avenen a demanar alguna cosa, el meu Pare del cel els la concedirà, perquè on n'hi ha dos o tres de reunits en el meu nom, jo soc enmig d'ells.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAL I)
TEMPS DE DURANT L'ANY
(SALTERI: SETMANA 3)

Setembre

10. DIUMENGE

Diumenge XXIII de durant l'any, Verd. Lectures: Ezequiel 33,7-9 / Salm 94 / Romans 13,8-10 / Mateu 18,15-20

SANTORAL: beats Jacint Orfanell, Domènec Castellet, Lluís Eixarc i companys, mr.; Nicolau de Tolentino, prev.

11. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Colossencs 4,13-18 / Salm 61 / Lluç 6,6-11

SANTORAL: beat Bonaventura el Gran, fr.; Protus i Jacint, mr.; Teodora Alexandrina, vg. i mr.

12. DIMARTS

Fèria, Verd. O bé **Santíssim Nom de Maria** (ML), Blanc. Lectures: Colossencs 2,6-15 / Salm 144 / Lluç 6,12-19

SANTORAL: Mare de Déu de Lluç; Guiu, pel.; beat Miró, prev.

13. DIMECRES

Sant Joan Crisòstom, b. i dr. de l'Església (MO), Blanc. Lectures: Colossencs 3,1-11 / Salm 144 / Lluç 6,20-26

SANTORAL: Maurili, b.

14. DIJOUS

Exaltació de la Santa Creu (F), Vermell. Lectures: Nombres 21,4-9 / Salm 77 / Joan 3,13,17

SANTORAL: Crescenci, mr.; Ròsula, mr.

15. DIVENDRES

Mare de Déu dels Dolors (MO), Blanc. Lectures: Hebreus 5,7-9 / Salm 30 / Joan 19,25-27

SANTORAL: Caterina de Gènova, viuda; Nicomedes, mr.

16. DISSABTE

Sants Corneli, p. i Cebrià, b., màrtirs (MO), Vermell. Lectures: 1 Timoteu 1,15-17 / Salm 112 / Lluç 6,43-49

SANTORAL: Edita, vg.; beat Víctor III, p.

El Sant 11 DE SETEMBRE

Protus i Jacint

Segons la tradició, Protus i Jacint eren dos germans esclaus que van viure a Roma durant el segle II. Van ser assassinats per l'emperador Valerià, que els va detenir i martiritzar per haver-se convertit al cristianisme. El seu culte es remunta al segle IV, i està recollit al document *Depositio martyrum*, redactat a mitjans del segle IV. En aquest mateix text s'explica que van ser enterrats a les catacumbes Bassilla —conegudes avui amb el nom de Sant Hermes— pel papa Damas I, que va fer inscriure-hi el nom dels màrtirs i la data de la seva sepultura, 11 de setembre, perquè no quedés en l'oblit. Les relíquies de sant Jacint, conegudes per ser totalment autèntiques, es van trobar l'any 1845 al cementiri de Bassilla, a Roma, gràcies a l'arqueòleg jesuïta Giuseppe Marchi. Aquest va identificar les relíquies en trobar la placa col·locada per Damas I, i va ajudar a traslladar els ossos a la capella de la Pontificia Universitat Urbaniana, on descansen actualment. La tomba de Protus estava buida, i es creu que les relíquies d'aquest sant es van dispersar per diversos punts del territori.



Del visible a l'Invisible

MN. JOSEP TEIXIDÓ CUENCA
Delegat de Pastoral Sacramental
de Barcelona



Una de les coses que té d'especial la litúrgia és que ens porta d'allò que és visible (ritus, pregàries, entorn, etc.) a l'Invisible, que és Déu. En definitiva, ens ha de dur a la comunió amb Déu, que és Pare i ens estima, i ens comunica la seva gràcia a través dels sacraments.

És per això que m'agradaria aturar-me en un element extern, però a la vegada no menys important: l'estètica i com tenim els nostres temples, o esglésies, o aules litúrgiques. Aquest edifici del qual parlem és el lloc on se celebra la litúrgia, on el poble de Déu s'aplega per celebrar els sacraments, per lloar Déu, per pregar, etc. De fet, en moltes viles i ciutats, l'edifici que sol sobresortir més —llevat de les grans edificacions de les grans ciutats— és precisament l'església, el temple; més encara si té un campanar.

Però m'agradaria centrar-me en l'interior: com fem possible que, tal com cuidem els nostres temples, ajudem a arribar, per mitjà d'això que és visible, a l'Invisible, a Déu; o també: com propi-

ciem el Misteri i el sentit del sagrat en les nostres esglésies, més que una sala gran com si fos un museu o on podem fer de tot? És important la pintura, la il·luminació, en part lluminosa, en part tènue; si tenim ordenats els bancs o seients; els cantorals, les flors, els ciris o espelmes que la gent disposa per fer les seves pregàries. Un altre lloc important és el presbiteri: adornat segons el temps litúrgic, ordenat, que es vegi que és un lloc preminent. No cal dir també en la capella de la reserva del Santíssim Sagrament.

I finalment, encara que no es vegi, com tenim d'ordenada la sagristia i fem d'ella allò que és: un lloc sagrat, on els ministres es preparen per celebrar els sants Misteris.

Pot semblar anecdòtic o poc profund, però és a través d'aquests signes externs als quals avui em refereixo, que ens podran ajudar a entrar en el Misteri i a la comunió amb el Senyor i valorar que estem en un lloc sagrat o celebrem allò tan sagrat com és el Misteri Pasqual del Senyor Jesucrist.

«Salmejar», el nostre ofici (i II)

El cor de la catedral de Barcelona va viure una experiència inoblidable

MN. JOSEP M. MARTÍ BONET
Canonge



Actuació del violoncel·lista Miquel Pujol al cor de la seu barcelonina.

Aquest cor, però, no tan sols té història pels monarques d'Europa, sinó pels centenars de canonges i beneficiats que acomplien diàriament amb el servei o ofici, que no era altre que el de cantar salms: «Salmejar.» Sabem que en aquella societat, com en la nostra, existeixen els oficis: hi ha fusters, orfegres, manyans, metges, cirurgians... i també capellans, monjos, monges.

A molts d'aquests darrers, l'Església els imposa resar l'ofici diví. O sigui, el seu ofici és «salmejar», cantar les lloances al Senyor. L'Església i la societat necessiten aquest ofici. Resant salvem el món! Per això, hi ha qui ho fa àdhuc a mitjanit i tres vegades al dia.

L'ofici diví, doncs, dignifica el cor de la catedral. És el millor que podem fer. I així ho hem fet en aquesta experiència tan reeixida del 22 de juny passat.

Hem pogut comprovar el que diu sant Ambròs (*Explanacions als salms*. Salm 1r. *Corpus Scriptorum...* 64,7): «Què hi ha de més agradable que un salm? Per això diu bellament el mateix David: "Lloeu el Senyor: dona bo de cantar! Lloeu el nostre Déu: és agrados de lloar-lo!" Sí, és així, perquè el salm és benedicció del poble, lloança adreçada a Déu, elogi dels fidels, aplaudiment de tothom, paraula de tots, veu de l'Església, confessió cantada de fe, joia de la llibertat, clamor del goig, cant de l'alegria. El salm suprimeix la colera, treu les angoixes, alleuja la tristesa. De nit és una arma, de dia un magisteri; en el temor és escut, en la santedat és festa; és imatge de la serenor, penyora de pau i de concòrdia, lira que toca un sol càntic acordat amb moltes veus distintes. Un salm remarca el naixement del dia, i un salm ressona en l'ocàs quan ve la nit.» Jesús pregava salms!

«Salmejar vol dir
cantar les lloances
al Senyor»

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA
DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 23 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

CONSULTORI SOBRE EL DOL I LA MALALTIA

SADiM

Servei d'Acompanyament en el Dol i la Malaltia

Hola. Soc J. S. Vaig patir un càncer de mama fa 7 anys, que es va curar després de molts mesos de tractament amb químic, cirurgia, ràdio... Molt de sofriment, però al final es va curar. I ara resulta que ha tornat. M'han fet un control i diuen que s'ha reproduït! Tornar a començar altre cop... Dilluns vinent tinc hora amb l'oncòleg i m'explicarà què s'ha de fer. Però jo no puc més. No puc ni pensar a tornar a recomençar... Crec que ho deixaré córrer i que sigui el que Déu vulgui. No sé per què Déu m'envia aquestes coses. No sé què he fet malament. No és just!

J. S., em sap greu sentir aquesta mala notícia de la reproducció del càncer. Entenc com et deus sentir, amb ràbia i impotència davant la perspectiva de nous sofriments i més lluita... També veig que ets una persona creient, i és possible que anteriorment trobessis en Déu força i ajuda per superar el primer càncer. Ara, però, estàs en un moment de molta incertesa, intentant assimilar aquesta situació tan dura. Et recomano que vagis a la visita del metge amb actitud d'escolta i obertura per acollir el que et digui i veure quines possibilitats s'obren davant teu. No descartis res d'entrada. Per ara, encara no has de decidir res. Pren-te temps. Déu no envia les malalties, ho saps. I molt menys són càstigs per coses que hàgim fet malament... Altrament, quina mena de Déu seria? Al contrari, Déu veu el teu sofriment, se'n compadeix, i romandrà sempre al teu costat fins i tot en els moments de més foscor. Si vols que parlem de tot el que tens en el cor i t'acompanyem en aquest procés, estem a la teva disposició per parlar-ne personalment.

NÚRIA FERRET

Equip SADiM (Servei d'Acompanyament en el Dol i la Malaltia, del Secretariat de la Pastoral de la Salut de l'Església de Barcelona)

PER A CONSULTES:
SADIM@ARQBCN.CAT
 669 523 599

 **Cartes**

Mateix compromís, mateix preu

Durant tres setmanes del mes d'agost (diumenges 13, 20 i 27), no he rebut el setmanari *Catalunya Cristiana*. No sabem què ha passat. Quedo a l'espera de la vostra resposta.

ROMÀ VIDAL

Tarragona

Benvolgut, tal com vam informar en el número 2.290 del 6 d'agost, durant les setmanes del 13, 20 i 27 no hem publicat el setmanari, si bé hem continuat fent seguiment de l'actualitat a la web i les xarxes socials. Aquesta mesura ens permetrà mantenir el nostre compromís de lliurar-vos 51 números durant aquest any 2023 sense incrementar els preus de venda i subscripció de la publicació. Tal com us vam comunicar el mes de gener, malgrat el context inflacionista que ha augmentat els costos de producció d'aquest setmanari, s'han mantingut els mateixos preus que l'any anterior. Preguem que disculpi les molèsties que aquesta decisió li hagi pogut causar i li agraïm, a vostè i a tots els subscriptors, la seva ajuda i fidelitat.

ÒSCAR MARTÍ

Director

En resposta a Jordi Masllorens Navarro

Moltes felicitats per tenir, als divuit anys, una fe tan ferma com demostra el teu tarannà cristià i l'ànima en voler millorar. De vell antuvi, has de donar gràcies a Déu per haver tingut unes experiències que t'han permès aquesta joia exemplar. En segon lloc, conscients que som limitats i pecadors, per experiència —tal com encertadament escoltes el preclar arquebisbe de Barcelona, el cardenal Omella— t'aconsellaria que parlessis amb el rector de la teva parròquia o aquell mossèn que et conegués més, perquè donés resposta als teus dubtes.

A la teva edat, o ets a la universitat o treballes, per la qual cosa seria bo, per mantenir i alhora enfortir la teva vivència cristiana, participar activament en alguna activitat d'Església. Això t'ajudaria a madurar, a conèixer més Crist i, aleshores, a ser més útil per encomanar i, per tant, ajudar els altres i a tu mateix, no ho oblidis.

Hem de tractar amb tothom, està clar; però, si pots escollir, malda per relacionar-te amb persones i ambients socials que t'edifiquin, que t'enriqueixin, perquè així t'hi trobaràs millor. I, de debò, en tota experiència que passis, per dolenta que sigui, busca la part positiva, que sempre hi és. Déu sempre vol el bé per a nosaltres.

JOSEP NADAL I MIR

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

El Museu de Montserrat acull l'exposició «Picasso a la donació Busquets»

La mostra, que es pot visitar fins al proper 6 de gener, explica l'arribada d'aquesta donació al monestir



Xavier Busquets.

A l'exposició es poden veure setze dels cartells que va col·leccionar Xavier Busquets.

REDACCIÓ

Fotos: Museu de Montserrat

El Museu de Montserrat reprèn l'activitat, pel que fa a les exposicions temporals, amb la mostra *Picasso a la donació Busquets*, que es pot veure fins al proper 6 de gener a l'Espai d'art Pere Pruna. Es tracta d'una mostra que recull una part del llegat que l'arquitecte Xavier Busquets va deixar al monestir l'any 1990, una col·lecció on es troben des de peces arqueològiques fins a obres dels grans noms de l'Impressionisme o de la pintura catalana, en la qual Picasso n'és un dels autors més ben representats.

L'exposició, comissariada per Montserrat Marín, conservadora del Museu de Montserrat, relata l'amistat entre Picasso i Busquets, forjada a partir de l'encàrrec dels frisos de l'edifici de la nova seu del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya —inaugurada l'any 1962—, a la plaça Nova de Barcelona. Fruit de la intervenció de Picasso en el projecte, Busquets va viatjar sovint al sud de França, on l'artista malagueny va residir gairebé els darrers trenta anys de la seva vida.

Aquestes visites, que tenien l'ob-

jectiu de fer el seguiment de l'encàrrec, van ser l'inici d'una amistat, tot compartint estades i converses amb el pintor i la seva última esposa, Jacqueline Roque, i també amb tots aquells amics, artistes i fotògrafs que envoltaven Picasso contínuament. Durant aquelles estades, Busquets va aprofitar per fer-se signar les obres de Picasso que anava adquirint i que actualment formen part del fons del Museu de Montserrat, tot i que en gran part no es mostren a la col·lecció permanent.

Cinquanta anys de la mort de Picasso

El llegat que s'exposa en aquesta mostra temporal, que coincideix amb el cinquantè aniversari de la mort de Picasso, està acompanyat de documentació i fotografies referents a la donació, així com també llibres, imatges o articles de premsa, que contextualitzen les tres principals etapes d'aquest recorregut: l'arribada de la donació a Montserrat, els anys de Picasso al sud de França —després de la Segona Guerra Mundial, Picasso va abandonar definitivament París i es va establir primerament a Antibes i, dos anys més tard, el 1948, va fixar la seva residència a Vallauris, i posteriorment també a Cannes i Mougins— i l'interès creixent per l'obra de Picasso a Barcelona, gràcies a l'impuls de la Sala Gaspar.

Quan Picasso va anar a viure a la petita població de Vallauris, aquesta es va convertir en tot un nucli d'anima da vida cultural i va significar per a ell un dels moments de major producció artística. Va ser aquí on, a part del seu interès per la pintura, va experimentar enormement com a escultor i on va treballar amb tècniques com el linogravat —de la mà de l'impressor Hidalgo Arnéra, amb qui perfeccionarà i explorarà l'ús d'aquesta tècnica d'estampació.

L'any 1946, Picasso va conèixer Suzanne i Georges Ramié, propietaris del taller Madoura, amb qui mantindrà una estreta relació, tant personal com professional, ajudant a fer de Madoura un dels principals tallers productors de ceràmica de la regió. En aquesta població va ser on Picasso va explorar la ceràmica com a mitjà artístic, perfeccionant el modelatge i arribant a produir gairebé 4.000 objectes.

Tot i que les seves aparicions pú-

bliques no eren freqüents, Picasso organitzava cada any una exposició amb les seves obres i una cursa de braus, on convidava amics i coneguts, i ell mateix s'encarregava de fer els cartells per tal d'anunciar-les.

A l'exposició es poden veure setze dels cartells que va col·leccionar Xavier Busquets, juntament amb un plat de ceràmica i algunes de les fotografies de l'arquitecte durant les seves visites. També es poden trobar algunes imatges captades pels fotògrafs que van resseguir i documentar l'ambient familiar i el procés creatiu de Picasso al llarg de la seva vida.

La Sala Gaspar, aparador de Picasso a Barcelona, va ser la primera de l'Estat a mostrar obra de l'artista durant la dictadura franquista, amb una primera exposició l'any 1956. Va esdevenir una veritable finestra per a l'art d'avantguarda nacional a Barcelona, ja que donava veu a artistes com el mateix Picasso o Joan Miró, molt reconeguts internacionalment, però del tot obviats pels circuits afins al règim. Joan i Miquel Gaspar van conèixer Picasso a Cannes l'any 1955 de la mà de Jaume Sabartés, secretari de l'artista. Fruit d'aquell primer contacte van sorgir més endavant les exposicions regulars de Picasso a la Sala Gaspar.

La mostra recull una part del llegat que l'arquitecte Xavier Busquets va deixar al monestir l'any 1990



La mostra relata l'amistat entre Picasso i Busquets.

Celebrat el Col·loqui Europeu de Parròquies a Timisoara (Romania)

Durant les jornades de treball s'ha proposat conrear set àmbits d'acció



JOSEP CASELLAS

El teòleg suís François-Xavier Amherdt, que va ser l'encarregat de pronunciar les tres ponències del Col·loqui Europeu de Parròquies, que va tenir lloc del 29 de juliol al 3 d'agost a Timisoara (Romania), va indicar set terrenys o àmbits d'acció com a «pistes de futur per a l'esperança de les parròquies europees en la perspectiva del Regne».

Aquests terrenys o àmbits que les parròquies haurien de conrear són: la pastoral de les ciutats, una Església «mestissada», la pastoral de la visita, la pastoral familiar, la pastoral de les petites fraternitats de base, el pensament universal, la pastoral en línia i els tercers llocs cristians (de trobada, de fraternitat, d'activitats caritatives, solidàries i ecològiques).

Amherdt, professor emèrit de teologia pastoral, pedagogia religiosa i homilètica a la Universitat de Friburg (Suïssa), va començar les seves intervencions, basant-se en els Fets dels Apòstols, amb la presentació de tres

models de missió: acompanyament personal, diàleg amb els no-cristians i reforçament de les comunitats cristianes.

A continuació, es va fer ressò dels reptes antropològics i de societat que les parròquies han d'afrontar. Va referir-se, entre altres, al transhumanisme, a la relació entre homes i dones, a la digitalització, a l'ecologia i a la cultura de la participació i del debat. I va anar examinant, resseguint textos del papa Francesc, les diferents «temptacions de replegament» i les «malalties» que poden tenir els agents pastorals (activisme no realista, «sempre s'ha fet així...»). Amherdt considera que l'antropologia cristiana té «recursos» per «repensar la pastoral parroquial» i que calen unes actituds pastorals adaptades al context social contemporani, com ara «buscar la sinodalitat eclesial com a reflex bàsic».

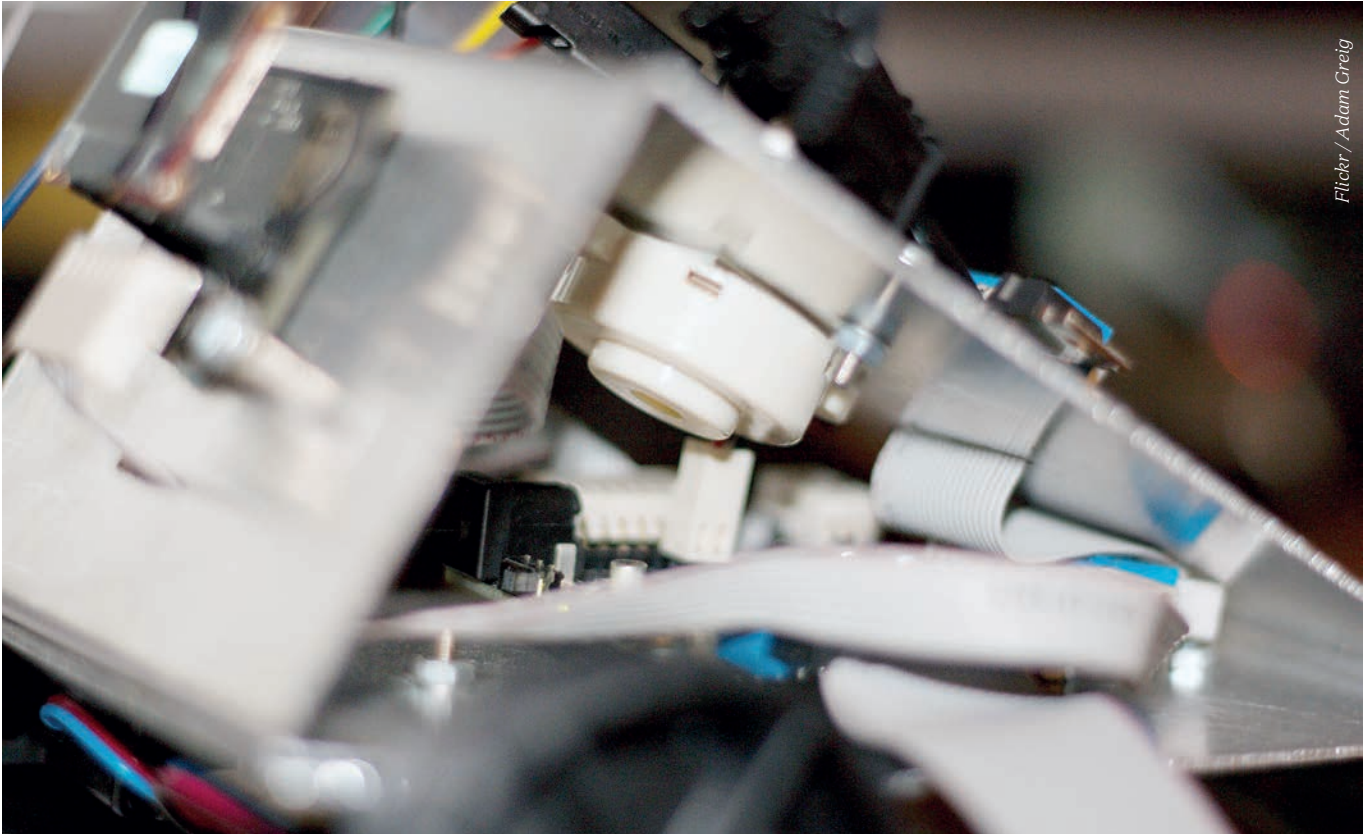
Al Col·loqui Europeu de Parròquies hi van ser presentades dues experiències pastorals: una, la de Solidança, una entitat social nascuda l'any 1997 a Sant Joan Despí. La presentació va anar a càrrec del seu president, Mn. Josep M. Fisa, capellà de la diòcesi de Barcelona. L'altra experiència pastoral presentada al Col·loqui va ser la de la casa comuna *Laudato Si'*, de La Louvière (Bèlgica).

La seixantena de participants al Col·loqui, procedents de nou països —de Catalunya eren nou persones, la minoria majoritària—, van visitar diferents parròquies de la ciutat de Timisoara. El primer dia, la missa va ser celebrada a la catedral catòlica i presidida per Mons. Josef Pal, bisbe de Timisoara. La del diumenge 30 de juliol va ser celebrada en ritu bizantí per Mons. Bot Ioan Calin, bisbe de Lugoj.

El grup d'assistents d'Ucraïna va llegir, durant el Col·loqui, un document en el qual demanaven «suport» perquè el seu país pugui sobreviure a la guerra desencadenada per la invasió russa.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Pren volada a casa nostra l'especialitat d'Enginyeria Biomèdica



Flickr / Adam Greig

L'electrònica té un paper important en la medecina.

MN. FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya



Probablement ja sabeu de què va. Per Enginyeria Biomèdica s'entén la tècnica d'aplicar l'electrònica a les diagnosis i als tractaments de certes malalties. És una novetat mèdica que crec que val la pena conèixer. Va començar ja fa més de cinquanta anys per part dels americans. Va ser quan van crear la Biomedical Engineering Society el 1968, i poc després ja oferien el primer grau d'Enginyeria Biomèdica. Però a Espanya no va ser fins al 1981 que es va decidir crear la Societat Espanyola d'Enginyeria Biomèdica. Va ser a Catalunya al curs 2006-2007 que la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i la Universitat de Barcelona (UB) van donar llum al màster en Enginyeria Biomèdica, tot i que, com a grau, no va impartir-se el curs fins al 2009 a la UPC i el 2010 a la UB. A Catalunya en tres llocs més (UPF, URV i UdG) es va atorgar també aquesta concessió de poder donar el grau. Actualment a Espanya imparteixen el títol de grau d'Enginyeria Biomèdica divuit institucions i el de màster, vuit universitats més.

Em direu: en què contribueix l'electrònica per poder decidir una diagnosi

o com s'ho fa per tractar del guariment d'una malaltia? Us responc amb les paraules de Salvador Pané, un dels integrants d'un equip de Munic que es dedica al tema i que ens explica una de les aplicacions d'aquesta enginyeria. Diu això: «El nostre laboratori és pioner en els micro i nanorobots magnètics que funcionen sense fils. Treballen amb la idea d'implantar una estructura magnètica dins del cos, moure-la o realitzar altres tasques amb aquests camps magnètics, com poden ser carregar o descarregar un fàrmac, electroestimular el teixit, fer una biòpsia, fer una anàlisi localitzada d'un marcador tumoral... Es tracta d'utilitzar la tecnologia dels micro i nanorobots magnètics per fer medicina mínimament invasiva.» Però no és aquesta l'única tècnica que ensenya l'especialitat de l'esmentada assignatura. No cal que n'expliqui d'altres...

El que queda clar és que l'electrònica també té un paper important a la medecina. Els centres d'Espanya ho demostren clarament. Com també ho han anat demostrant els instituts d'arreu del món que en fan ús.

GENT DE CASA

Eduard Solé i Lleixà

Panoràmica de la ciutat de Tortosa, amb la catedral en primer terme.

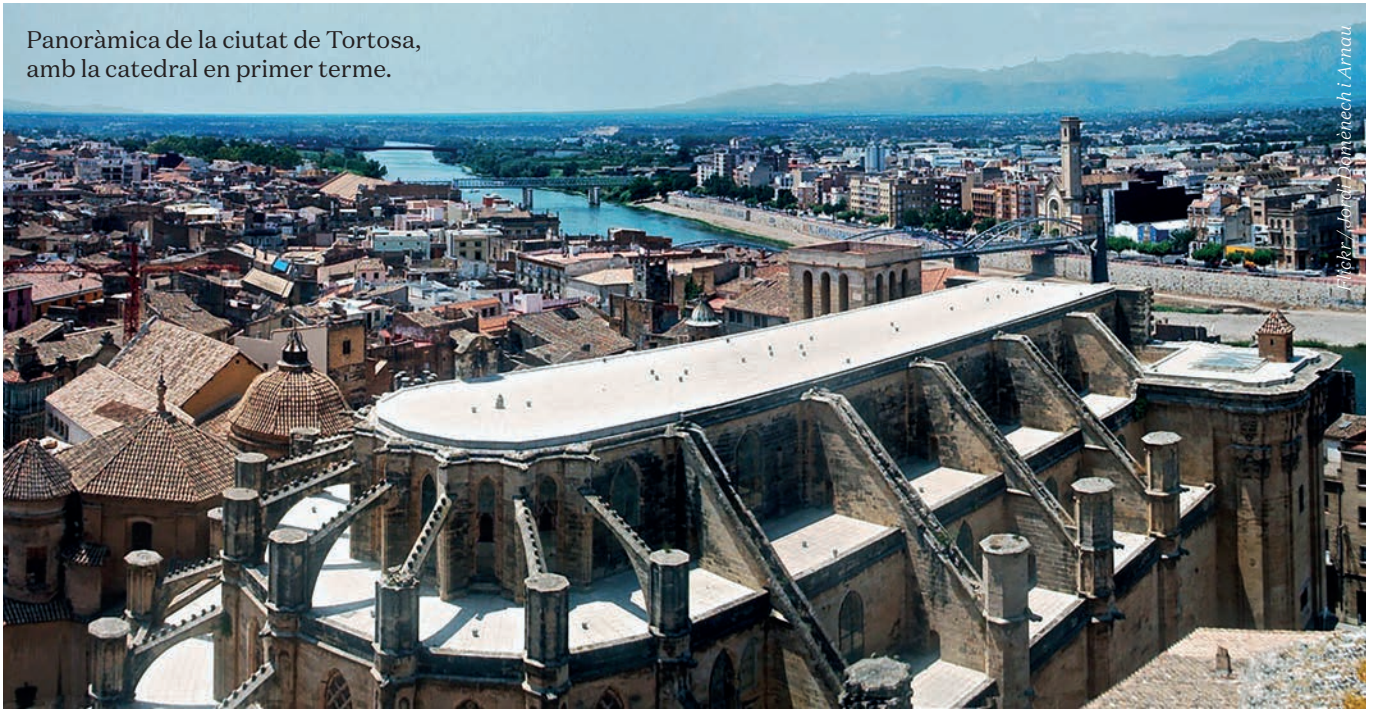


Foto: Jordi Domènech i Arnau

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador



La vida de mossèn Eduard Solé i Lleixà va ser una més de tantes altres a la qual la guerra civil va suposar un tomb radical. En el seu cas, però, amb unes circumstàncies força singulars, que fins i tot serien un bon argument novel·lesc o cinematogràfic.

Nascut a Tortosa el 20 de desembre del 1880, els seus pares eren Andreu Solé Brió i Antònia Lleixà. Va fer la carrera eclesiàstica. Fou un clergue il·lustrat, que va transcriure i documentar l'inventari artístic de la catedral de Tortosa; tot el lapidari del claustre, entre altres tasques que va executar, permet conèixer el ric patrimoni de la diòcesi.

Abans de la guerra va ser molt actiu en la vida cultural tortosina: membre de la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de la Cinta, va ser premiat als Jocs Florals, en la seva vesant de lletraferit, i va celebrar nombroses noces d'amics del cercle intel·lectual.

El 1936, perseguit, amagat i detingut, va salvar la vida gràcies a la intervenció de Joan Cid i Mulet, acabat de nomenar, per la Generalitat, delegat a Tortosa del Servei de Salvament i Recuperació del Patrimoni Artístic, creat amb l'esclat revolucionari. Aquest ens va dedicar-se a salvar nombroses obres que haurien acabat destruïdes, com ho foren tantes, durant la fúria iconoclasta d'aquells dies.

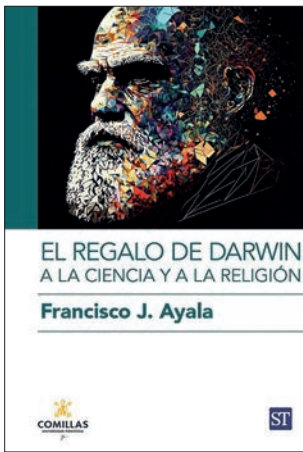
Cid i Mulet no només va aconseguir la llibertat de mossèn Solé, sinó que

l'incorporà al servei; va esdevenir un puntal per a la localització i protecció de tot el que es va poder salvar a Tortosa en aquells dies tràgics.

En els darrers temps de la guerra, es va traslladar a Barcelona, on residia el 1939. Des del 1941 restaria adscrit com a beneficiat a la parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, a Barcelona. Continuà la seva activitat dedicada a l'art i a la història, i aplegà un important arxiu; es relacionava amb el món cultural i els estudiosos de la seva època.

A la Barcelona de la dècada dels quaranta i primers dels cinquanta, seria una persona coneguda i estimada. Va ser director espiritual de nombrosos fidels: senyores de la burgesia o alguns personatges rellevants de la societat de l'època, com ara el rector de la Universitat de Barcelona, el catedràtic de Dret Francisco Gómez Campillo.

Moria a Barcelona el 15 de setembre del 1955. Un dels seus amics, l'historiador Agustí Duran i Sanpere, director del Museu d'Història, va aconseguir que l'Ajuntament de Barcelona adquirís el seu arxiu. L'any 1962, a través d'un intercanvi amb el Museu-Arxiu Municipal de Tortosa, dirigit llavors per Jesús Massip i Fonollosa, va ingressar a la seva ciutat natal l'obra aplegada per mossèn Eduard Solé al llarg dels seus molts anys de pacients estudis.



FRANCISCO J. AYALA

El regalo de Darwin a la ciencia y a la religión
Editorial Sal Terrae, 2023, 256 pàg.

Francisco J. Ayala mostra en aquest llibre pòstum com l'evolució pot ser compatible i enriquidora tant per a la ciència com per a la fe religiosa. Tot desmentint visions errònies i advocant pel diàleg entre ciència i religió, presenta una introducció a la biologia evolutiva.



EQUIP SAN PABLO

Calendario Bíblico-Litúrgico 2024-Ciclo B
Editorial San Pablo, 2023, 36 pàg.

Cada doble pàgina d'aquest calendari ofereix tota la informació litúrgica necessària per preparar la celebració de l'Eucaristia i la Litúrgia de les Hores: temps litúrgic i setmana corresponent, lectures bíbliques, color dels ornaments, santoral i tipus de commemoració, etc.

Libres més venuts el mes d'AGOST

IRENE SOLÀ

Et vaig donar ulls i vas mirar les tenebres.
Editorial Anagrama

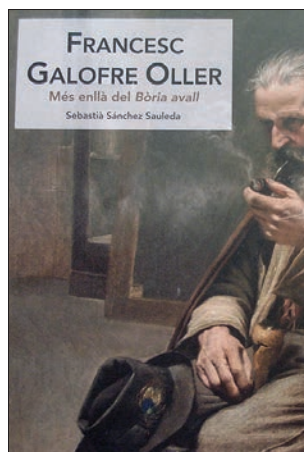
NARINÉ ABGARIAN

El mar terra endins
Editorial Comanegra

M. CLAUSTRE SOLÉ

Empoderades per l'Esperit
Editorial Claret

+claret



SEBASTIÀ SÁNCHEZ SAULEDA

Francesc Galofre Oller. Més enllà del «Bòria avall»
Institut d'Estudis Vallencs, 2023, 239 pàg.

Monografia dedicada al destacat pintor vallenc Francesc Galofre Oller (1864-1942), que acompanya la mostra que se li ha dedicat fins a l'agost; la seva obra més coneguda és *Bòria avall*, del 1892, de temàtica sociohistòrica. El llibre actualitza la seva vida i obra, aportant noves dades. (Ramon Ribera)



STEVE CRACKNELL

Els Pirineus indòmits
Edicions Sidillà, 2023, 352 pàg.

El retorn dels superdepredadors podria ajudar a revifar la natura. Però els animals salvatges, com els llops i els ossos, són compatibles amb la ramaderia? L'autor puja a les aïllades pastures d'estiu dels Pirineus per parlar-ne amb els més afectats: els pastors. També es reuneix amb caçadors i ecologistes.

CRÍTICA DE TEATRE

El meu regne per un espectador intel·ligent

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com



L'actor Joan Carreras ha estat distingit amb aquest espectacle amb diversos premis d'arts escèniques i una extensa gira.

No sé si el tret més impactant d'aquesta trapelleria escènica de factura uruguaiana (Gabriel Calderón, Montevideo, 1982) és el que diu o el que hi fa l'actor que la interpreta. Sota l'ham d'un presumpte *Ricard III* s'amaga un exercici escènic de gran volada que xucla els espectadors durant una hora fins a l'esclat final.

L'actor de ficció, interpretat per un immens Joan Carreras, ha vist que finalment es complia el somni ocult de protagonitzar l'obra de Shakespeare. Quan ja es veu a la pell del malvat Ricard III, somnia que li ha arribat l'hora d'un personatge majúscul, tothom es barallarà per anar-lo a escoltar i veure, el premiaran per totes bandes per la seva feina, es farà famós a les revistes i fins i tot potser els homenots del país li donaran orgullosos un dels premis dels més patriòtics.

Tampoc no acabes de saber si l'actor de ficció és humà o és una reencarnació del porc senglar blanc, que és la figura heràldica de la casa de York. El senglar defuig l'atac i s'amaga si et troba pel mig del bosc —o per la Diagonal de Barcelona!—, però es converteix en un salvatge quan se sent malferit. Aquesta és la transformació que fa l'actor que interpreta Joan Carreras: no ataca a tort i a dret perquè tingui ganes

de sang sinó perquè se sent ferit en l'ànima.

Joan Carreras passa del discurs més elevat al més quotidià. Del drama a l'humor. De les reines que envolten Ricard III a l'actor llepafils que exigeix al tècnic que la il·luminació sigui més suau o que l'amoïna el volum de la banda sonora del muntatge. De l'actor que se sent poderós dins la cuirassa de Ricard III a l'actor que se sent esgotat perquè a la sala no funciona prou bé l'aire condicionat, la temperatura ha pujat i, a més, aquell dia ha fet funció doble —una pèrdua de les antigues reivindicacions del sector guanyades a pols.

Escenogràficament, el muntatge juga a favor de la interpretació i Joan Carreras té tot l'utilatge imprescindible per poder respirar de l'energia que desprèn durant el discurs. Que si cara blanca enfarinada, que si el vestit de vint-i-un botó, que si les gruixudes sogues de la tramoia —per penjar-s'hi o per penjar-hi algú?—, que si la gorgera escarolada ben posada al voltant del coll per sentir-se més en la pell del personatge, que si tot plegat depenia d'una subvenció que no arriba —quina metàfora del segle XXI! I al final, el crit de desesperació de qui se sent arruïnat i moralment enfonsat: «El meu regne per un espectador intel·ligent!»

AMB BON HUMOR

NOSALTRES TAMBÉ TENIM IDEES, PERÒ SEMPRE A FAVOR DEL QUE ENS CONVE. NO COM ALTRES, QUE PENSEN EN CONTRA DEL QUE ENS CONVE A NOSALTRES



«**HISTÒRIA D'UN SENGLAR (O ALGUNA COSA DE RICARD)**»,
de Gabriel Calderón
TRADUCCIÓ de Joan Sellent
INTÈRPRET: Joan Carreras
DIRECCIÓ: Gabriel Calderón
La Villarroel, Barcelona. Fins a l'1 d'octubre

CRÍTICA LITERÀRIA

Viatge únic al passat

MN. RAMON CORTS
 Director d'Editorial Balmes



VICENTE CÁRCELES ORTÍ

Pío XII y España según los documentos de los Archivos Vaticanos (1939-1958)

Editorial Balmes, 2023, 740 pàg.

Qui va ser realment Pius XII? El seu pontificat ha generat gran interès entre historiadors i el públic general. El nou llibre de l'Editorial Balmes, *Pío XII y España según los Archivos Vaticanos (1939-1958)*, publicat per monsenyor Vicente Cárceles i editat per Ramon Corts i Blay, que n'ha fet el pròleg, afegeix una nova perspectiva a través d'una rigorosa investigació de l'Arxiu Apostòlic Vaticà. L'autor posa el focus sobre la relació entre el Pontífex i Espanya durant els primers anys de la dictadura franquista, desgranant documents que fins ara estaven ocults als investigadors, publicats ara per primer cop.

Monsenyor Cárceles aconsegueix traçar una explicació de la persecució religiosa que es va viure a Espanya durant la Segona República i fins i tot abans. Al llarg del llibre s'explica com van evolucionar les relacions entre l'Espanya nacionalcatòlica i el Vaticà, com l'Església no sempre va donar suport a la política del Règim i quin volia que fos el futur polític d'Espanya. També es posa èmfasi en el paper del nacionalisme basc i català, la defensa de Pius XII del cardenal Vidal i Barraquer i en els detinguts polítics, sacerdots i laics condemnats a la presó o a mort, el rol de la nunciatura o els orígens de l'Opus Dei amb les seves dificultats amb els jesuïtes.

És un llibre que, sense sacrificar rigor, assenyala la immensa tasca que Pius XII va realitzar a favor de les víctimes de la Guerra Civil i de la repressió del règim franquista, fet que pot sorprendre molts lectors. L'accés a arxius fins ara tancats omple les pàgines de detalls i documents inèdits, i fa de la lectura un viatge únic a un passat recent i llunyà alhora. Un llibre que per força aixecarà alguna polèmica.

UN NOU LLINDAR

La pedagogia que rehabilita l'altre

Hi ha un defecte molt estès que és no voler solucionar de forma immediata els problemes que afecten la relació entre les persones quan aquesta s'ha vist alterada. Jesús, sempre molt atent als detalls, ho veu, i amb una molt hàbil pedagogia ens ensenya com fer-ho i seguir el camí adequat. La frase és contundent: «Si el teu germà peca, ves a trobar-lo i parleu-ne vosaltres dos sols» (Mt 18,15). Jesús vol que actuem així, amb aquesta discreció, sense escampar una crítica innecessària que origina un mal que s'estén de forma injusta, ja que de cop abunden els comentaris que passen de boca en boca i fan mal. Jesús vol que ens traguem de sobre aquest defecte.

La resposta està a fer el possible per rehabilitar l'altre i no deixar-lo pitjor de com ens l'hem trobat, fer-ho amb delicadesa i respecte, afrontant el mal i reconduint-ho tot cap al bé, allà on serà un fet el penediment, la reconciliació i el perdó. I, en el mateix relat, afegeix: «Si no et fa cas, cerca dos o més testimonis i, si encara no fa cas, parla'n amb la comunitat reunida» (Mt 18,17).

La pedagogia de Jesús pretén sobretot recuperar la persona, rehabilitar-la i fer-la apta per a una normal convivència en pau. Que malament que ho fem quan retriem en públic els defectes dels altres, quan abans de corregir algú primer ho anem a contar a mig món! Que malament que ho fem quan volem fer mal a algú i cerquem qui ens ajudi a fer-ho! És d'allò més pervers tenir sempre la intenció de fer mal a algú, de menysprear-lo o deixar-lo en ridícul davant tothom, fent que el verí que portem a dintre infecti tot allò que troba. Transformem-ho tot amb la pedagogia de Jesús que es basa sempre en l'amor.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
 Bisbe de Mallorca

Agenda

Barcelona

CONCERT

El **diumenge 10 de setembre**, a les 19.00, concert de Canta la Teva Fe a la parròquia de la Mare de Déu del Port de Barcelona (c/ Eloi, 9).

ORIOR TORRALBA DEL BLANCO

El **dimarts 12 de setembre**, a les 19.30, missa en memòria d'Oriol Torralba del Blanco a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 16 de setembre**, a les 9.45, recés de camí de contemplació seguint el mètode de Franz Jalics amb Glòria Andrés i Rosa Suriñach. Inscripcions: activitatspuelles@gmail.com.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 16 de setembre**, a les 11.30, visita guiada *Del convent de Jerusalem a Santa Agnès passant per la txeca de Sant Elies* amb Núria Gil i Jordi Bonet. Reserves: tel. 693 720 202.

Girona

MARE DE DÉU DE LES ALEGRIES

El **diumenge 10 de setembre**, a les 12.00, Aplec de la Mare de Déu de les Alegries a Lloret de Mar: missa amb el Cor Alba de Prima, dinar popular, sardanes, jocs, berenar i ball.

SANTA CREU

El **dijous 14 de setembre**, a les 9.30, festa de l'exaltació de la Santa Creu a la catedral de Girona: missa i benedicció del terme amb la Veracreu.

MARE DE DÉU DELS DOLORS

El **divendres 15 de setembre**, a les 20.00, festa de la Mare de Déu dels Dolors a l'església que té dedicada a la pujada de la Mercè de Girona.

JOAN ALSINA

El **divendres 15 de setembre**, a les 20.00, lectura dramatitzada de textos de Mn. Joan Alsina,

seleccionats per Jordi Bayarri i Quim Duran, a la biblioteca La Cooperativa de Malgrat de Mar; el **diumenge 17**, a les 19.00, ofrena floral i acte de memòria i record en el 50è aniversari de la seva mort, a la plaça de Mn. Joan Alsina de Malgrat de Mar.

BARROC

El **dissabte 16 de setembre**, a les 11.00, visita guiada al retaule barroc de Pau Costa a l'església de Santa Maria d'Arenys de Mar.

MARE DE DÉU DE LA FONT DE LA SALUT

El **diumenge 17 de setembre**, aplec de la Mare de Déu de la Font de la Salut a Sant Feliu de Pallerols: a les 12.30, cants a la Mare de Déu; a les 13.00, missa amb el cor parroquial.

Sant Feliu de Llobregat

GÒTIC

El **dissabte 16 de setembre**, a les 11.00, es pot visitar l'església de l'antic convent dels franciscans de Vilafranca del Penedès, un edifici gòtic de finals del segle XIII d'un gran valor arquitectònic, artístic i històric.

Solsona

APOSTOLAT DE L'ORACIÓ

Del **dijous 21 de setembre al dissabte 23**, exercicis espirituals de l'Apostolat de l'Oració a Sant Llorenç de Morunys. Informació: tel. 629 329 470.

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 29 de setembre a l'1 d'octubre**, assemblea anual de l'Associació d'Amics de la Casa. Més informació: tel. 973 291 699.

Tarragona

ART AFRICÀ

El **dijous 14 de setembre**, a les 21.00, conferència de Jesús Arjona *Cultura material i transcendència: una mirada a l'art clàssic africà* als

jardins i capella de Santa Tecla la Vella de Tarragona.

Terrassa

MONESTIR DE SANT CUGAT DEL VALLÈS

El **diumenge 17 de setembre**, a les 12.00, visita guiada al claustre del monestir *Coneix les històries que amaguen els capitells*. Reserves: tel. 936 759 952.

«LA MÚSICA DEL CEL»

El **diumenge 17 de setembre**, a les 17.30, concert *Fúlgida serenor*, el Cor Vivaldi canta F. Poulenc a la parròquia de Sant Esteve de Granollers.

Vic

PAU

El **dimecres 13 de setembre**, a les 18.00, trobada per la pau a l'auditori de La Plana de l'Om de Manresa *Experiències transformadores* amb Xavier Melloni i sor Lucía Caram, entre d'altres.

MUSEU EPISCOPAL DE VIC

El **dissabte 16 de setembre**, a les 16.30, taller de dansa-improvisació *El cos bestiar* amb Bertha Vilarrasa al Museu Episcopal de Vic.

TERRITORI OLIBA

El **dissabte 16 de setembre**, a les 17.00, visita *De què parlen, tantes bèsties?* al monestir de Santa Maria de l'Estany (Moianès); el **diumenge 17**, a les 12.00, concert d'òpera *La mort és vida* al monestir de Sant Pere de Casseres a les Masies de Roda (Osona).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les persones que viuen al marge de la societat no siguin oblidades per les institucions i mai no siguin descartades

Goretti Pomé, artista i professora

CARME MUNTÉ MARGALEF

Hem quedat amb l'artista i professora Goretti Pomé a l'església de la Mare de Déu del Roser del convent dels Dominics de Barcelona, al carrer de Bailèn. L'acompanyem en el moment d'estampar la signatura a la seva obra: *Epíklesi*, un mural en forma de tríptic que presideix el presbiteri i que emfatitza la presència de l'Esperit Sant en la celebració eucarística. El va pintar entre juliol i setembre del 2018. Ara, amb la signatura, tanca el cercle d'aquesta obra que precisament té en el cercle un dels principals motius artístics.

Com ha estat l'experiència de pintar en una església?

És perfecte pintar en els llocs de culte, perquè tens el silenci i l'espai adients. Captes molt millor la connexió amb l'espai. En canvi, quan pintes al taller hi ha una distància respecte dels espais i les persones amb què la peça pot dialogar. L'experiència de pintar en espais sagrats dona una connexió també més sacra de l'art. La missa de cada dia la podia seguir gràcies a uns altaveus orientats cap a l'església. També escoltava el Rosari per Ràdio Estel. Tenint en compte que aquest espai està dedicat al Rosari, m'ajudava a centrar-me en l'essència.

L'abstracció i el simbolisme caracteritzen la seva obra. Per què?

L'abstracció ens permet connectar amb l'absolut, que al capdavall no el podem tocar ni veure. I el símbol perquè ens ajuda amb la seva intercessió en aquesta connexió. El mural reflecteix tres temes principals: Eucaristia, Rosari i Esperit Sant. Les tonalitats blaves i blanques estan inspirades en els colors del vestit de la imatge de la Mare de Déu del Roser que presideix la nau principal. En la part central del tríptic trobem el calze i la patena, símbols de l'Eucaristia. A sota de la patena apareixen tres punts blancs que simbolitzen la Trinitat: Pare, Fill i Esperit Sant. Als laterals veiem dos murals gairebé idèntics. En cadascun es pot veure un cercle vibrant en el centre que simbolitza la força de l'Esperit Sant. En l'Any Maragall em van demanar que il·lustrés poemes del poeta. Així va néixer el quadre



Agusti Codinach

«L'art és un camí que els joves haurien d'experimentar més»

Ànima, que presenta tota un línia de treball de blancs i cercles. La dimensió més profunda de l'ésser és aquesta ànima que de vegades l'art pot guarir i acompanyar.

En què treballa actualment?

Enguany col·laboro amb Justícia i Pau en una exposició itinerant: *Art descalç per la terra*. També formo part d'Ars Viva i de la Taula de Sant Pau, projectes que impulsen art i espiritualitat. I estic enllestint la tesi doctoral sobre la Mostra d'Art Jove d'Escolàpies-Llúria que vaig crear el 2000, al mateix moment que vaig impulsar el Batxillerat d'Arts. És un projecte que dona visibilitat als joves artistes, que exposen les obres en diferents comerços i entitats de l'Eixample. En un futur, m'agradaria fer més

pintures murals a esglésies. Falta que hi hagi oportunitats per fer-ho i que es generi un canvi de llenguatge en els espais de culte. També m'agradaria fer classes a la universitat per acompanyar futurs artistes i docents en el camí de donació de l'art i els valors que em mouen.

Com connectar l'art amb les joves?

L'art és un camí que els joves haurien de descobrir i experimentar més, no des del punt de vista tècnic sinó ètic, de procés interior, d'experiència vital. L'art pot fer el món millor perquè critica socialment, ens fa qüestionar coses que no ens agraden i busca explicar alguna cosa nova al món. Els adolescents tenen dificultats per expressar-se, però a través de l'art poden dir molt.

22, 23 i 24 de
setembre del 2023

PORTES OBERTES

a la
Sagrada
Família

Inscripcions
a partir del 12
de setembre a:
sagradafamilia.org

